HEVINNOVATIONS SEURANTA 10/2026

Euroopan unionin osarahoittama

Tekijät:

Saana Rantsi, Suvi Hänninen, Sinna Marjamaa/Helsingin kaupunki
Reetta Jänis, Laura Lehto/Espoon kaupunki
Iiro Uotila/Vantaan kaupunki

HEVi – Pks-ekosysteemisopimuksen koordinaatiohanke

Seurantatietoa HEVinnovations-ohjelmasta (pääkaupunkiseudun innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimus)

Tietolähteet: EURA2021-järjestelmän indikaattoritiedot 2023-2025; koordinaation oma seurantatieto 2021-2026

Sisällys

Johdanto 3

Hankeportfolio ohjelman neljässä painopisteessä 4

Kenelle HEVi-hankerahoitusta on myönnetty? 5

Tiivistelmä seurannasta sekä synnytetyistä tuloksista ja keskeisistä muutoksista 7

1. Yritykset ja kasvu 10

Mittaroitavat tulokset 10

Keskeiset muutokset 13

Käynnissä olevat ja päättyneet hankkeet 14

2. Innovaatiot, kokeilut ja uudet ratkaisut 15

Mittaroitavat tulokset 15

Yhteiskehittäminen on matalan kynnyksen palvelu yrityksille 16

Keskeiset muutokset 17

Käynnissä olevat ja päättyneet hankkeet 18

3. Ekosysteemit, kyvykkyydet ja toimintakulttuuri 19

Mittaroitavat tulokset 19

Innovaatioparadigman muutos 20

Kyvykkyydet ekosysteemissä kaupunkinäkökulmasta 23

Toimintaympäristöanalyysi: 9 suositusta innovaatiotoimintaan 26

InnoVisions: kehittävän arvioinnin työkalu 29

Pääkaupunkiseudun innovaatiotyön tunnettuus ja saavutettavuus 32

HEVi-koordinaatio kytkee yhteen pääkaupunkiseudun TKI-verkostoa 34

Keskeiset muutokset 35

Käynnissä olevat ja päättyneet hankkeet 36

Lopuksi 37

Menestystekijät ekosysteemihankkeissa 37

Ekosysteemityön mittaaminen ja vaikuttavuuden tunnistaminen 38

Liitemateriaali 40

LIITE 1: Lisätietoa ekosysteemisopimusrahoituksesta 40

LIITE 2: TKI-yhteistyön tiivistäminen pääkaupunkiseudulla 50

LIITE 3: Lisätietoa yritysten osallistumisesta hanketoimintaan 52

LIITE 4: Indikaattoritulosten tarkastelu organisaatiokohtaisesti 55

Johdanto

Mitä pks-kaupungit ja valtio tavoittelevat innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksella?

Pääkaupunkiseudun innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimukselle EU-ohjelmakaudelle 2021-2027 on sopimuksessa määritelty seuraavia tavoitteita:

- **Innovatiiviset edelläkävijäkaupungit vauhdittavat elinkeinoelämän uudistumista ja kestävää tulevaisuutta.** Yritykset ja TKI-toimijat yhdessä hyödyntävät digitalisaation, uusien teknologioiden ja hiilineutraaliuden tuomia uusia mahdollisuuksia ja kasvuavauksia. Toiminta vahvistaa vetovoimaisten osaamiskeskittymien ja innovaatioympäristöjen rakentumista sekä toimijoiden kytkeytymistä kansainvälisiin TKI-verkostoihin ja arvoketjuihin.
- **Kestävän kaupunkikehityksen tavoitteiden mukaisesti kehitetään innovaatiotoiminnan ekosysteemejä, vahvistetaan osaamiskärkiä sekä kasvatetaan tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan vaikuttavuutta.** Toimenpiteet synnyttävät uutta paikallista kehitysdynamiikkaa, tähtäävät kansainvälisesti merkittäviin uusiin kasvuavauksiin ja hyödyntävät pääkaupunkiseudun synergiat.
- **HEVi vahvistaa seudun yhteistyötä kaupungeille strategisesti merkittävissä painopisteissä, uusissa avauksissa sekä poikkileikkaavassa innovaatioekosysteemien kehityksessä.** Ajankohtaisiin tarpeisiin rakennettu kehityshankkeiden portfolio luo edellytyksiä uusien innovaatiovetoisten yritysten synnylle ja olemassa olevien yritysten liiketoiminnan kehittymiselle. Menestyvät yritykset synnyttävät uusia työpaikkoja. Kasvava kaupunkiseutu toimii Suomen kasvun moottorina ja kansainvälisesti kilpailukykyisenä innovaatiokeskittymänä, jossa ratkaistaan globaaleja kaupunkikehityksen haasteita.

HEVin ytimessä on integroitu rahoitus- ja yhteistyömalli, joka yhdistää kansallisen, seudullisen ja kaupunkitason resursseja tavalla, joka vähentää toiminnan pirstaleisuutta.

Kansainväliset vertaisarvioijat pitävät tätä rakenteellisena innovaationa.

European Urban Initiative, Peer Review 2026

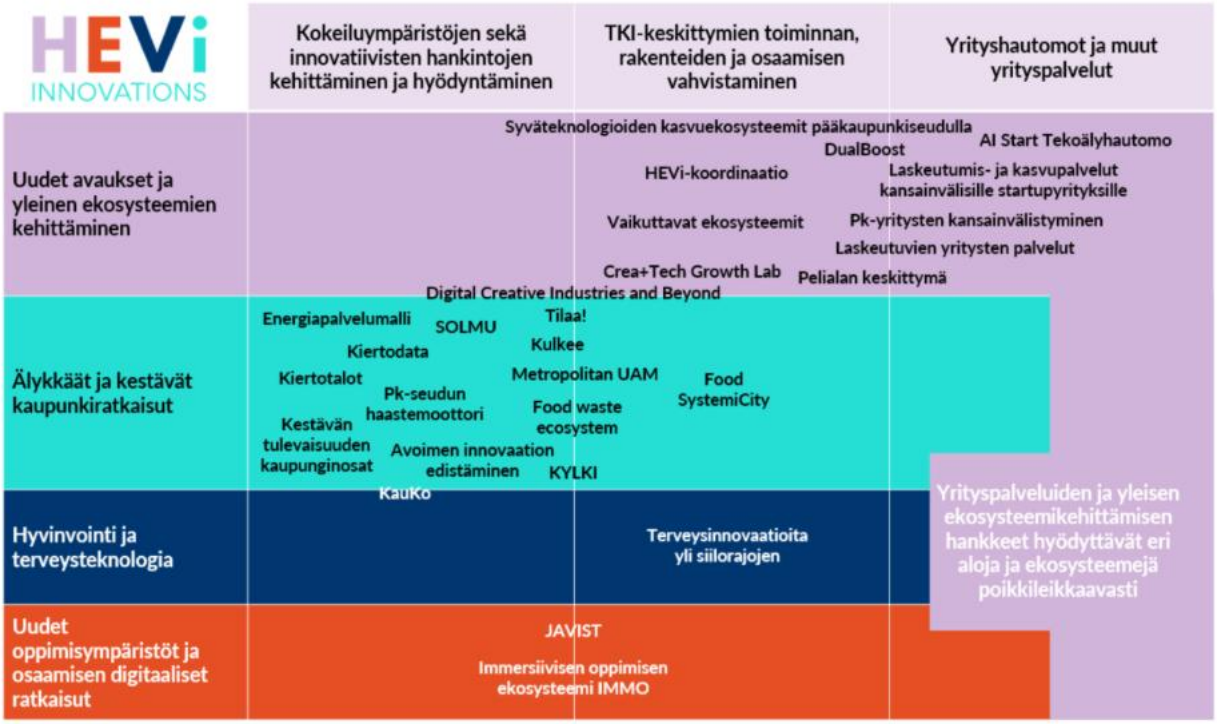
Hankeportfolio ohjelman neljässä painopisteessä

Kuva 1. HEVin portfoliossa suurimpina painopisteinä ovat toteutuneet *Älykkäät ja kestävät kaupunkiratkaisut* sekä *Uudet avaukset ja yleinen ekosysteemien kehittäminen*.

> Ohjelmassa on onnistuttu kokoamaan laaja ja konkreettinen projektisalkku. Vuodesta 2021 lähtien HEVi on rahoittanut 28 hanketta, mikä osoittaa ohjelman kyvyn muuttaa elinkeino- ja TKI-strategiat käytännön toiminnaksi. Laajemmasta eurooppalaisesta näkökulmasta tarkastellen HEVin rahoitus on hyvin pieni suhteessa kunnianhimon tasoon ja ohjelmalle sekä yksittäisille hankkeille asetettuihin moninaisiin tehtäviin ja tavoitteisiin.
>
> **European Urban Initiative, Peer Review 2026**

Ohjelma on muuttanut seudulliset strategiset tavoitteet laajaksi ja käytännönläheiseksi kehittämisportfolioksi. Hankkeissa on rakennettu kokeilu- ja kehitysympäristöjä, vahvistettu TKI-keskittymiä sekä kehitetty yrityshautomoita ja muita yrityspalveluja. Tämä on luonut yrityksille, kaupungeille, korkeakouluille ja tutkimusorganisaatioille uusia paikkoja kehittää, testata ja arvioida ratkaisuja yhdessä. Merkittävä osa rahoitetuista hankkeista kohdistuu kokeiluympäristöihin ja niissä yritysten kanssa tehtävään yhteistyöhön tuotteiden ja palveluiden kehittämiseksi. Sen lisäksi ohjelmassa on tarjolla runsaasti uudenlaisia, suoria yrityspalveluita, jotka kohdistuvat täysin uusiin avauksiin tai tukevat ekosysteemejä poikkileikkaavasti.

Kuva 2: HEVi-ohjelmasta vuosien 2022-2026 rahoitushauissa rahoitetut hankkeet luokiteltuna ekosysteemisopimuksen painopisteiden ja menetelmällisten kokonaisuuksien alle.

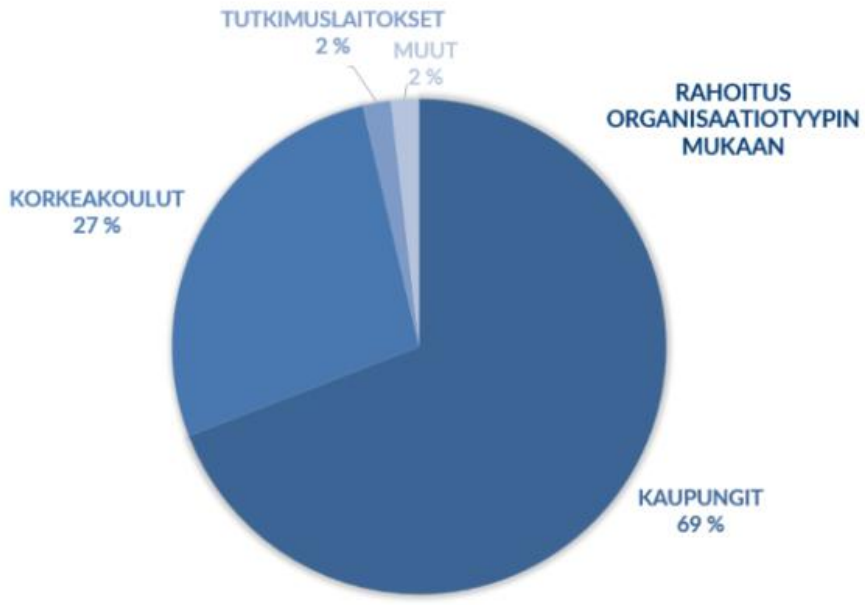
Kenelle HEVi-hankerahoitusta on myönnetty?

Ohjelma on onnistunut sitouttamaan seudulliset TKI-toimijat laajasti pääkaupunkiseudun yhteisten haasteiden ratkomiseen. Kaupungit ovat kestävän kaupunkikehityksen ohjelman suurimpia hanketoteuttajia, mutta myös korkeakoulut ja tutkimuslaitokset osallistuvat aktiivisesti konsortioihin. Korkeakoulujen saamasta rahoituksesta hieman yli puolet on ammattikorkeakoulujen hankkeissa ja hieman alle puolet yliopistojen hankkeissa.

Ohjelman vaatima omarahoitusosuus (40 %) on suurempi kuin yleisissä aluekehityshankkeissa, minkä vuoksi organisaatioiden voidaan ajatella hakeneen rahoitusta hankkeisiin, jotka ovat erityisen tärkeitä niiden omien strategisten tavoitteiden toteuttamisessa. Verrattuna muuhun TKI-hankerahoitukseen, ohjelman vahvuus ja erityispiirre on ollut nimenomaan seudullisen yhteistyön vahvistaminen. Laaja organisaatioedustus ohjelmassa viittaa siihen, että alueellinen yhteiskehittäminen ja verkostoituminen tuovat merkittävää lisäarvoa kehittämiseen.

Aalto 1,1 MEUR	Food SystemiCity –ohjelma Digital Creative Industries and Beyond Jakamisella viisautta (Javist) Terveysinnovaatioita yli siilorajojen Tilaa! – Tilapäisestä tuottavaa
Aalto-yliopistokiinteistöt (ACRE) 0,3 MEUR	Jakamisella viisautta (Javist)
Helsingin yliopisto 1,9 MEUR	Food SystemiCity –ohjelma Jakamisella viisautta: (Javist) Terveysinnovaatioita yli siilorajojen DualBoost - Kaksoiskäyttöteknologioista uutta liiketoimintaa pk-iseudulle
Taideyliopisto 0,2 MEUR	Crea+Tech Growth Lab
Metropolia 2 MEUR	Food SystemiCity –ohjelma Energiapalvelumalli alueille (ENPA) Digital Creative Industries and Beyond AI Start – Tekoälyhautomo KYLKI – Kaupunkiseutu ja yritykset luontopositiivisuuden kiirittäjinä Crea+Tech Growth Lab Kulkee – Ilmastoviisaat, innovatiiviset ja energiatehokkaat kuljetukset
Laurea 1,2 MEUR	Food waste ecosystem KauKo - Kaupunkiympäristöt Kokeilualustana hyvinvointi-innovaatioille Immersiivisen oppimisen ekosysteemi IMMO KYLKI – Kaupunkiseutu ja yritykset luontopositiivisuuden kiirittäjinä
Haaga-Helia 0,6 MEUR	AI Start – Tekoälyhautomo Immersiivisen oppimisen ekosysteemi IMMO
VTT 0,1 MEUR	Food SystemiCity –ohjelma Metropolitan UAM – Kaupunki-ilmailun kehittäminen pk-seudulla
Luonnonvarakeskus 0,3 MEUR	Food SystemiCity –ohjelma Food waste ecosystem
Suomen ympäristökeskus 0,06 MEUR	KYLKI – Kaupunkiseutu ja yritykset luontopositiivisuuden kiirittäjinä
LIMOWA ry 0,2 MEUR	Kulkee – Ilmastoviisaat, innovatiiviset ja energiatehokkaat kuljetukset
Forum Virium Helsinki 1,1 MEUR	KauKo - Kaupunkiympäristöt Kokeilualustana hyvinvointi-innovaatioille SOLMU - Liikkumisen uudet palvelut pk-seudun solmukohdissa Metropolitan UAM – Kaupunki-ilmailun kehittäminen pk-seudulla Kulkee – Ilmastoviisaat, innovatiiviset ja energiatehokkaat kuljetukset
HSY 0,3 MEUR	Kiertotalot Kiertodata - Datalla kiertotaloutta rakentamiseen
Helsingin kaupunki 8 MEUR	Laskeutuvien yritysten palvelut pk-seudulle Food waste ecosystem KauKo - Kaupunkiympäristöt Kokeilualustana hyvinvointi-innovaatioille Energiapalvelumalli alueille (ENPA) Digital Creative Industries and Beyond Jakamisella viisautta (Javist) Kiertotalot AI Start – Tekoälyhautomo SOLMU - Liikkumisen uudet palvelut pk-seudun solmukohdissa PK-yritysten kansainvälistyminen: kasvua uusilta markkinoilta Immersiivisen oppimisen ekosysteemi IMMO Metropolitan UAM – Kaupunki-ilmailun kehittäminen pk-seudulla HEVi - Pks-ekosysteemisopimuksen koordinaatiohanke Crea+Tech Growth Lab Kiertodata - Datalla kiertotaloutta rakentamiseen Laskeutumis- ja kasvupalvelut kansainvälisille startup-yrityksille DualBoost - Kaksoiskäyttöteknologioista uutta liiketoimintaa pääkaupunkiseudulle
Espoon kaupunki 5,1 MEUR	Kestävän tulevaisuuden kaupunginosat Laskeutuvien yritysten palvelut pk-seudulle Pääkaupunkiseudun haastemoottori Energiapalvelumalli alueille (ENPA) Pääkaupunkiseudun pellolan keskittymä pk-yrityksille Kiertotalot AI Start – Tekoälyhautomo SOLMU - Liikkumisen uudet palvelut pk-seudun solmukohdissa PK-yritysten kansainvälistyminen: kasvua uusilta markkinoilta HEVi - Pks-ekosysteemisopimuksen koordinaatiohanke Kiertodata - Datalla kiertotaloutta rakentamiseen Laskeutumis- ja kasvupalvelut kansainvälisille startup-yrityksille Tilaa! – Tilapäisestä tuottavaa Syväteknologioiden kasvuekosysteemit pääkaupunkiseudulla Kulkee – Ilmastoviisaat, innovatiiviset ja energiatehokkaat kuljetukset DualBoost - Kaksoiskäyttöteknologioista uutta liiketoimintaa pääkaupunkiseudulle
Vantaan kaupunki 4,5 MEUR	Avoimen innovaation edistäminen rakennetussa ympäristössä Laskeutuvien yritysten palvelut pk-seudulle Food waste ecosystem Pääkaupunkiseudun haastemoottori Energiapalvelumalli alueille (ENPA) Vaikuttavat ekosysteemit Kiertotalot AI Start – Tekoälyhautomo PK-yritysten kansainvälistyminen: kasvua uusilta markkinoilta KYLKI – Kaupunkiseutu ja yritykset luontopositiivisuuden kiirittäjinä Metropolitan UAM – Kaupunki-ilmailun kehittäminen pk-seudulla HEVi - Pks-ekosysteemisopimuksen koordinaatiohanke Laskeutumis- ja kasvupalvelut kansainvälisille startup-yrityksille Syväteknologioiden kasvuekosysteemit pääkaupunkiseudulla Kulkee – Ilmastoviisaat, innovatiiviset ja energiatehokkaat kuljetukset

Kuva 3: Elokuun 2026 mukainen HEVi-ohjelman hankkeiden ja rahoitusten kokonaisuus organisaatioittain (sisältää tuen sekä omarahoituksen). Katso tarkemmat organisaatiokohtaiset tiedot liitteestä.

Kuva 4: HEVi-rahoituksen jakautuminen organisaatiotyypin mukaan.

Tiivistelmä seurannasta sekä synnytetyistä tuloksista ja keskeisistä muutoksista

HEVinnovations-ohjelman seuranta hyödyntää kahta tietolähdettä:

1. **EURA2021-järjestelmässä kerätty seurantatieto**
   Hankkeiden tulosdata perustuu EAKR-ohjelman mukaiseen, jälkikäteen todennettuun seurantaraportointiin, jonka rahoittaja on käsitellyt ja hyväksynyt. Viivettä seurantatiedon julkaisemiseen tulee raportoinnin käytännöistä sekä EURA-järjestelmähaasteista.
2. **Ohjelman itse keräämä seurantatieto**
   HEVi-koordinaatio koostaa ajantasaista tietoa sekä myönnetystä hankerahoituksesta että ohjelmatasoisesta toiminnasta. Myös rahoitettujen hankkeiden koostamaa ja julkaisemaa tietoa on hyödynnetty tässä raportissa.

HANKKEIDEN SEURANTARAPORTTEIHIN PERUSTUVA OTOS

Rahoitettujen hankkeiden tulos- ja tuotosindikaattorit, jotka vuosien 2023-2025 aikana on vahvistettu hyväksyttyjen seurantaraporttien kautta.

Uudet työpaikat (RCR03)**:** 297 kpl
Uusista työpaikoista 246 kpl on syntynyt kv-startupeissa, jotka ovat saapuneet startup soft-landing -palveluiden tuella

Uudet yritykset RCO05)**:** 86 kpl, joista naisten perustamia 29.
Uusista yrityksistä 67 kpl on kv-startupeja, jotka ovat saapuneet startup soft landing -palveluiden tuella

Uuden liiketoiminnan aloittaneet yritykset (NR03)**:** 90 kpl

Yritykset hautomopalveluissa (RCO15)**:** 117 kpl

Yritykset TKI-yhteistyössä (NR02)**:** yritykset, jotka hyödyntävät TKI-infraa; 5 kpl

Liiketoiminnan kehittäminen, kuten De minimis -tuki: 236 kpl

REAALIAIKAINEN OHJELMATASON SEURANTA

HEVi-koordinaation tekemä seuranta 2021-2026.

HEVi-portfolion rahoitus: 30 MEUR

Kokonaisrahoitus EAKR- ja AKKE-hankkeille, sisältäen myös toteuttajien omarahoituksen

15 organisaatiota
29 hanketta, 87 osahanketta

Kansallinen Innokaupungit-rahoitus pk-seudulle: 300 000+ EUR

Koordinaation tekemä viestintä:
HEVinnovations.fi -verkkosivut:

2000+ käyntiä aktiivisina kuukausina

21 konsortiota, 59 osahanketta esiteltynä
277 julkaistua artikkelia
129 julkaistua tapahtumaa

HEVi LinkedIn: 1500+ seuraajaa

Koordinaation järjestämät tilaisuudet:
100 tilaisuutta
2500 osallistumiskertaa
NPS 63

Tutkimus- ja kehittämisorganisaation vetämään hankkeeseen osallistuneet yritykset (RCO10 + NO05)**:** 342 kpl **Ohjelman hankkeisiin on osallistunut yhteensä 929 uniikkia yritystä, joista 122 on osallistunut toimintaan joko useammassa hankkeessa tai hyödyntänyt useaa eri palvelua.** *- 57 % mikroyrityksiä, 20 % pienyrityksiä* *- 62 % yhteiskehittämistä, 21 % yrityksen liiketoiminnan suoraa kehittämistä 15 % testiin, pilottiin tai demoon osallistuneita* Laskenta kattaa kaikki 1 314 riviä Table1-taulukossa: **yritysrivejä oli 1 134**, uniikkeja yrityksiä 929 kpl.	**Laadulliset analyysit:** - InnoVisions - Kaupunkien kyvykkyydet - Innovaatioparadigman muutos - 9 suositusta kaupunkien innovaatiotoimintaan

Taulukko 1. Seurannan tiivistelmä.

Ohjelman 30 MEUR hankeportfolio sisältää monialaisia painopisteitä, laajoja tavoitteita sekä innovaatio- ja kasvupolun eri vaiheisiin kohdistuvia kehittämistoimia. Näin ollen tuloksiakin on luontevaa analysoida kategorioissa, jotka kattavat ohjelman tavoitteet ja toiminnan useassa ulottuvuudessa: suorat tulokset yritysrajapinnassa, innovaatio- ja ratkaisukeskeinen TKI-toiminta sekä seudullista innovaatiotoimintaa ylläpitävä ja vahvistava ekosysteemikehittäminen. HEVi-seurannan raportti perustuu seuraavaan jaotteluun:

1. Yritys- ja kasvutulokset
Mitä ohjelma on saanut aikaan yrityksille ja taloudelle?

2. Innovaatiot, kokeilut ja uudet ratkaisut
Miten ohjelma edistää innovaatiotoimintaa, markkinoita ja kaupunkikehityksen kestäviä ratkaisuja?

3. Ekosysteemit, kyvykkyydet ja toimintakulttuuri
Miten ohjelma muuttaa tekemisen tapaa, dynamiikkaa ja tulevaisuuden edellytyksiä?

HEVinnovations-ohjelma on vuoden 2026 loppuun mennessä vahvistanut pääkaupunkiseudun kykyä tukea innovatiivisten yritysten syntyä ja kasvua, kehittänyt uusia ratkaisuja yhdessä yritysten kanssa sekä edistänyt innovaatiotoimintaa seudullisena kokonaisuutena. Ohjelman keskeinen laadullinen tulos on siirtyminen yksittäisistä hankkeista ja organisaatiokohtaisista palveluista kohti yhteisiä palvelupolkuja, monialaisia hankeportfolioita ja pitkäjänteisempää ekosysteemityötä.

1. **Yrityksille on muodostunut aiempaa laajempi ja seudullisempi reitti innovaatiopalveluihin.** Yrityksiä voidaan ohjata yli kaupunki-, organisaatio- ja hankerajojen TKI-yhteistyöhön, kokeiluympäristöihin, asiantuntijaverkostoihin sekä kasvu- ja kansainvälistymispalveluihin.
2. **Kaupunkien haasteet ja yritysten ratkaisut kohtaavat aiempaa järjestelmällisemmin.** Kaupunkiympäristöjä on avattu tuotteiden, palvelujen ja toimintamallien kehittämiseen, testaamiseen ja yhteiskehittämiseen esimerkiksi kestävyyden, liikkumisen, energian, oppimisen ja hyvinvoinnin teemoissa.
3. **Pääkaupunkiseudun TKI-toimijoiden yhteistyö on tiivistynyt.** Kaupungit, yritykset, korkeakoulut ja tutkimusorganisaatiot ovat löytäneet uusia yhteistyön paikkoja, ja yhteiskehittämisestä on muodostunut keskeinen tapa yhdistää eri toimijoiden tarpeita, osaamista ja resursseja.
4. **Yksittäisistä hankkeista on siirrytty kohti yhteistä kehittämisportfoliota.** Hankkeita valmistellaan ja suunnataan aiempaa vahvemmin osana seudullisia tavoitteita ja laajempia innovaatiopolkuja. Samalla hankkeiden välinen yhteistyö, ristiinpölytys ja yhteinen oppiminen ovat lisääntyneet.
5. **Pääkaupunkiseudulle on rakentunut yhteinen tapa johtaa ja tehdä näkyväksi innovaatiotoimintaa.** Yhteiset toimintamallit, arviointi, viestintä ja palvelukokonaisuudet ovat tehneet hajautuneesta innovaatiotoiminnasta aiempaa tunnistettavamman, saavutettavamman ja strategisemmin johdetun kokonaisuuden.

1. Yritykset ja kasvu

Mitä ohjelma on saanut aikaan yrityksille ja taloudelle?

Mittaroitavat tulokset

Lähde: 10/2026 EURA:ssa hyväksytyt raportit. Tulos- ja tuotosindikaattoritieto päivittyy viiveellä raportointisykleistä ja rahoittajan käsittelyajoista johtuen.

Uudet työpaikat (RCR01): 297 kpl

EAKR-indikaattorin kuvaus: uudella työpaikalla tarkoitetaan hankkeen toimenpiteiden seurauksena syntyvää uutta kokoaikaista vastaavaa työtilaisuutta, johon palkataan uusi työntekijä pysyvään, jatkuvaluonteiseen tehtävään.

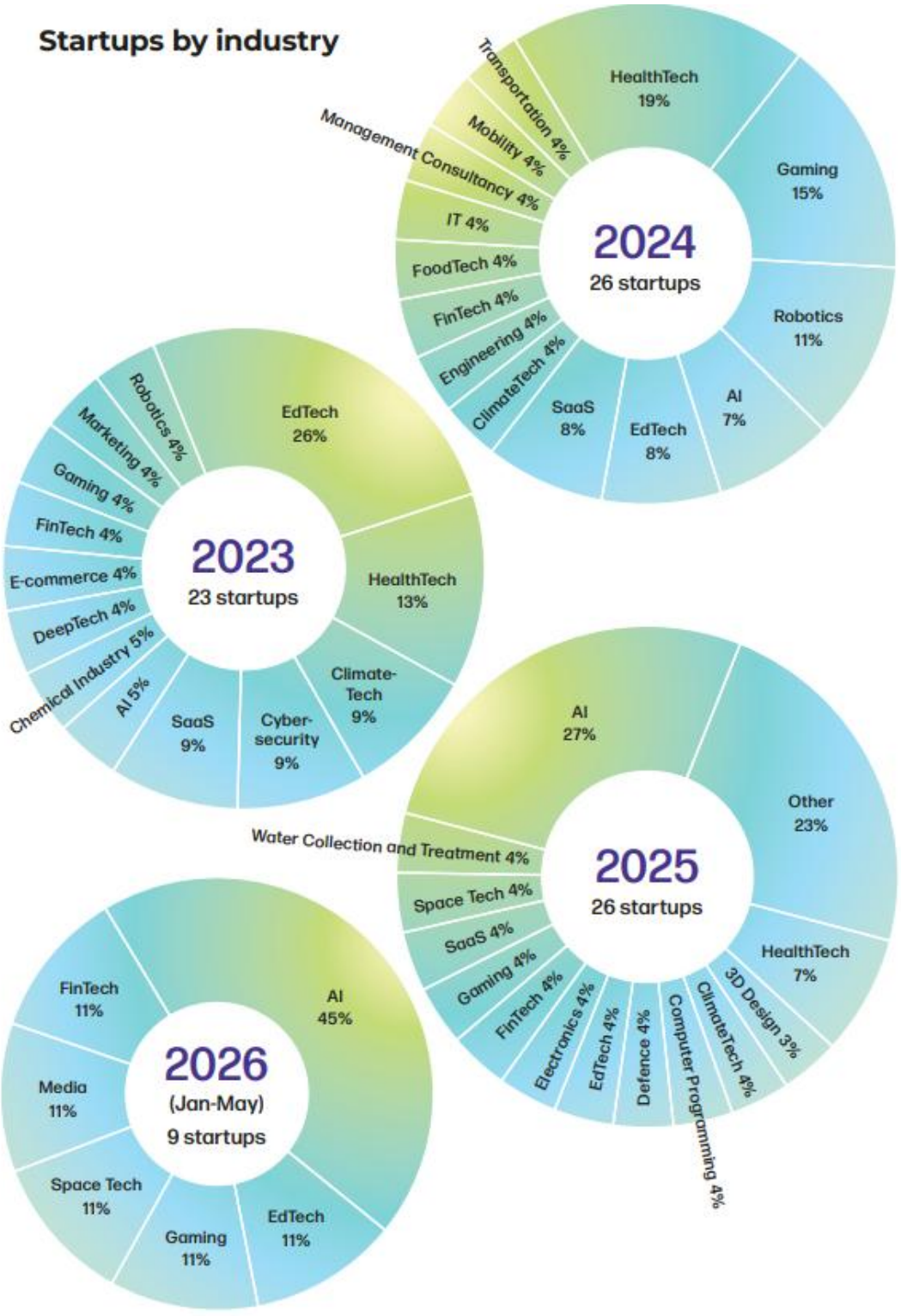
Uudet työpaikat ovat pääkaupunkiseudun elinvoiman ehto. Vuosina 2023-2025 syntyi 297 uutta työpaikkaa ohjelman piirissä. Näistä 246 Laskeutuvien yritysten palvelut pk-seudulla -hankkeessa. Valtaosa syntyneistä työpaikoista liittyy ulkomailta Suomeen sijoittuneisiin yrityksiin, joten tulos kuvaa erityisesti pääkaupunkiseudun kykyä houkutella yritystoimintaa ja työpaikkoja. Korkea luku ei siis vielä sellaisenaan osoita seudulta lähtöisin olevan TKI- ja innovaatiotoiminnan synnyttämää työllisyysvaikutusta.

Uudet yritykset (RCO05): 86 kpl, joista naisten perustamia 29 kpl
EAKR-indikaattorin kuvaus: Uusi yritys on Tilastokeskuksen määritelmän mukaan yritys, kun siitä tulee työnantaja tai kun se tulee arvonlisäverovelvolliseksi.

Usean hankkeen tavoitteena on synnyttää seudulle uutta innovatiivista yritystoimintaa. Uusista yrityksistä (86 kpl) valtaosa on muodostunut Laskeutuvien yritysten palvelut pk-seudulla -hankkeessa (67 kpl), toiseksi eniten Pääkaupunkiseudun pelialan keskittymä pk-yrityksille -hankkeessa (11 kpl). Tämänkin indikaattorin kohdalla suurin osa tuloksesta kohdistuu ulkomailta Suomeen saapuneista yrityksistä, mikä kertoo pääkaupunkiseudun houkuttelevuudesta kansainvälisille osaajille ja sen myötä yrityksille. Nämä yritykset kytkeytyvät seudullisiin ekosysteemeihin, ja voivat kasvaessaan synnyttää lisää korkean tuottavuuden työpaikkoja seudulle.

HEVi-portfolio luo laajemminkin edellytyksiä uusien innovaatiovetoisten yritysten synnylle – valtaosa rahoitetuista hankkeista kohdistuu varhaisempaan vaiheeseen innovatiivisen kasvuyrityksen syntypolkua ja näkyy uusina perustettavina yrityksinä hankkeen jälkeen. **Menestyvät yritykset synnyttävät kaupunkilaisille uusia työpaikkoja ja kaupungille verotuloja, joilla varmistetaan hyvinvointia ja kestävyyttä.** Innovatiiviset kasvuyritykset myös vetävät puoleensa uusia kasvuhakuisia yrityksiä ja rakentavat kukoistavia innovaatio- ja kasvukeskittymiä.

Tuloksissa korostuvat startup soft landing –palveluissa aikaansaadut uudet yritykset ja työpaikat sekä seudun palvelukokonaisuuden onnistunut kehittäminen tiiviissä yhteistyössä Business Finlandin ja muiden toimijoiden kanssa. Alla näkyy, mille aloille yrityksiä ja työpaikkoja on syntynyt.

Kuva 5: Laskeutuvien yritysten palvelut pk-seudulla -hanke: Uudet yritykset toimialoittain. Lähde: Hankkeen loppujulkaisu.

Uusi liiketoiminta (NR03): 90 kpl

Määritelmä: Uuden liiketoiminnan tulee olla pk-yrityksen kannalta uutta. Uuden liiketoiminnan

aloittaminen voi tarkoittaa uusilla tuotteilla vanhoille markkinoille menemistä, vanhoilla tuotteilla uusille markkinoille menemistä tai uusilla tuotteilla uusille markkinoille menemistä.

Tämä indikaattori laskee mukaan sekä hankkeen avulla syntyneet yritykset että yritykset, jotka tekevät em. määritelmän mukaisesti uusia markkinavaltauksia.

Yrityksistä, jotka aloittavat uuden liiketoiminnan (90 kpl), valtaosa kirjautui Laskeutuvien yritysten palvelut pk-seudulla -hankkeelle (65 kpl), Digital Creative Industries and Beyond -hankkeelle (13 kpl) ja Pääkaupunkiseudun pelialan keskittymä pk-yrityksille -hankkeelle (11 kpl)

Tämä indikaattori huomioi sekä uudet syntyneet yritykset että uudet markkinavaltaukset. Sen vuoksi tämä luku on aina yhtä paljon tai enemmän kuin uudet yritykset (RCO05)

Yrityksen liiketoiminnan kehittäminen, ml. De minimis –tukea saaneet yritykset (RCO04): 236 kpl
De minimis -tuen määritelmä: Kyseessä on osallistuvalle yritykselle ilmainen tai alihinnoiteltu palvelu tai muu vastaava hyöty, jolle on mahdollista määrittää markkinahinta.

Yrityskohtaista liiketoiminnan kehittämisen palvelua, johon myös De minimis -tuki sekä valmennuksiin ja sparraukseen osallistuminen lukeutuu, on tarjottu ohjelman piirissä 236 kertaa, joista 82 kpl on toteutunut Digital Creative Industries and Beyond -hankkeessa ja 65 kpl Laskeutuvien yritysten palvelut pk-seudulla -hankkeessa. Myös esimerkiksi Pk-yritysten kansainvälistyminen: kasvua uusilta markkinoilta -hankkeessa ja Tekoälyhautomo-hankkeessa on raportoitu näitä jo runsaasti (21 ja 18 kpl). Luvut heijastavat ennen kaikkea HEVi-toiminnan tavoittavuutta yrityskentässä mitä tulee yrityskohtaisten palveluiden hyödyntämiseen, vaikka ei sellaisenaan kerro yrityksissä syntyneistä innovaatioista, kasvusta tai muista toiminnan vaikutuksista. Suurin osa näistä merkinnöistä on syntynyt ohjelman painopisteessä Uudet avaukset ja yleinen ekosysteemien kehittäminen.

Yrityshautomojen kapasiteetti, yrityksiä/vuosi (RCO15): 117 kpl
Määritelmä: Indikaattoriin lasketaan mukaan yritykset, jotka hanke on ohjannut yrityshautomopalvelun piiriin.

Indikaattori kuvaa toiminnan kapasiteettia ohjata yrityksiä seudullisiin hautomopalveluihin ja vahvistunutta kykyä tarjota yrityksille tukea liiketoiminnan ja innovaatioiden kehittämiseen. Tämä on tukenut erityisesti uusien, seudulle asettuvien yritysten kytkeytymistä paikallisiin ekosysteemeihin ja yritysverkostoihin (Laskeutuvien yritysten palvelut pk-seudulle –hanke, 60 kpl). Lisäksi esimerkiksi hankkeessa PK-yritysten kansainvälistyminen: kasvua uusilta markkinoilta on kirjattu jo 31 kpl yritystä hautomopalveluihin.

Indikaattorin tulkintaan on kuitenkin 2026 aikana tullut tarkennuksia, jonka vuoksi hautomopalveluihin ohjattuja yrityksiä voidaan raportoida omalle hankkeelle vain, kun hanke itse käynnistää uuden hautomotoiminnan. Näin ollen keskitettyä dataa yritysten seudulla sijaitseviin hautomoihin ohjautumisesta ei tulla saamaan jatkossa.

Ohjelman arvioinnissa on korostettu kehityskohteena yritysten sitouttamisen vahvistamista. Tavoitteeksi tulisi asettaa yksityistä sektoria paremmin osallistumiseen kannustavat toimintamallit ja suorempi yritysten tunnistettuihin tarpeisiin vastaaminen. Niin suunnittelu- kuin toteutusvaiheissa on varmistettava, että yritykset voivat saada ja kokevat saavansa yhteistyöstä suoraa liiketoiminnallista hyötyä.

European Urban Initiative, Peer Review 2026

Yritysten saama suora hyöty ja siitä kaupungeille sekä valtiolle seuraavat välilliset hyödyt ovat ekosysteemisopimukselle keskeisiä. Kuitenkaan yritystukia ei maakuntaliittojen EAKR mahdollista, joten ekosysteemisopimushankkeet valtaosin keskittyvät varsinaista liiketoiminnan polkua edeltäviin palveluihin, rakenteisiin ja alustoihin. Hankkeiden on myös tuotettava yleisesti hyödynnettävissä olevia ja aluekehityksen kannalta merkittäviä tuloksia, joten hankkeet kehittävät aina laajemmin toimintaa sen lisäksi että ne tekevät yritysyhteistyötä ja tarjoavat yrityksille palveluita.

929 yritystä on osallistunut hankkeiden toimintaan HEVissä. Vaikka suora hankerahoitus kohdistuu julkisiin toimijoihin, on hankkeiden TKI-yhteistyöhön osallistuvien yritysten ja yritysten edustajien määrä moninkertainen muiden sektoreiden osallistujiin verrattuna. Katso tarkempaa tietoa yritysten innovaatiotoiminnasta ja yhteiskehittämisestä osioista 2 ja 3 sekä liitteessä 3.

Keskeiset muutokset

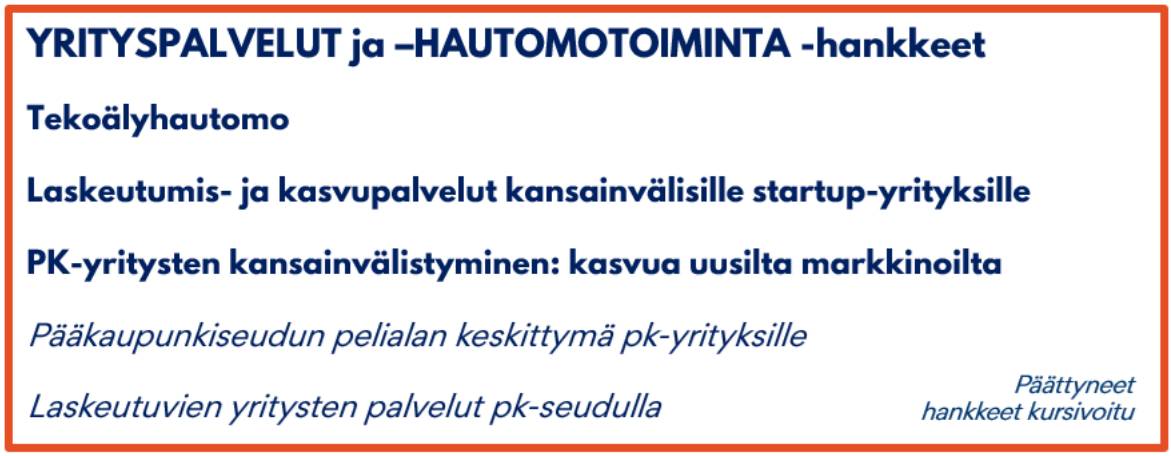
Ohjelma on laajentanut ja vahvistanut kasvuhakuisille ja innovatiivisille yrityksille suunnattuja palveluja. Samalla yritysten ohjausta eri palvelujen, verkostojen ja markkinoiden äärelle on kehitetty aiempaa seudullisemmaksi. Yhteinen tarjoama on houkutellut kansainvälisiä startup-yrittäjiä, joiden avulla syntyy uusia yrityksiä, työpaikkoja, yhteistyösuhteita ja uuden kasvun mahdollisuuksia myös tulevaisuuteen.

1. **Kasvuhakuisille ja innovatiivisille yrityksille on muodostunut aiempaa monipuolisempi palvelukokonaisuus.** Yritysten saataville on tuotu hautomo-, valmennus-, kansainvälistymis-, kokeilu- ja yhteiskehittämispalveluja sekä tukea uusien tuotteiden, palvelujen ja liiketoimintamallien kehittämiseen.
2. **Kansainvälisten startup-yritysten sijoittumista ja kasvua tuetaan nyt pääkaupunkiseudun yhteisenä toimintana.** Kaupunkien, Business Finlandin ja muiden avaintoimijoiden yhteistyö muodostaa yrityksille aiempaa yhtenäisemmän reitin alueelle asettumiseen, verkostoitumiseen ja kasvun käynnistämiseen.
3. **Yritykset ovat päässeet lähemmäksi kaupunkien, korkeakoulujen ja tutkimusorganisaatioiden TKI-toimintaa.** Yrityksille on avautunut uusia mahdollisuuksia hyödyntää kokeiluympäristöjä, osallistua yhteiskehittämiseen ja tutkimusyhteistyöhön sekä kehittää ratkaisujaan yhdessä muiden kanssa.
4. **Yritysten palveluohjaus on muuttunut aiempaa seudullisemmaksi.** Yrityksiä ohjataan niiden tarpeiden perusteella yli hanke-, organisaatio- ja kaupunkirajojen sopivien palvelujen, verkostojen, asiantuntijoiden ja markkinoiden äärelle.

Käynnissä olevat ja päättyneet hankkeet

Yritysnäkökulmasta ohjelman merkitys ei rajoitu syntyneisiin yrityksiin ja työpaikkoihin. Laajempi tulos on yritysten pääsy aiempaa monipuolisempaan TKI-yhteistyöhön, kokeiluympäristöihin, asiantuntijaverkostoihin ja kansainvälistymistä tukeviin palveluihin.

Kehittämiskohteena on edelleen yritysten tarpeiden järjestelmällisempi tunnistaminen sekä sen varmistaminen, että osallistuminen tuottaa yrityksille selkeää ja koettua liiketoiminnallista hyötyä. Näistä näkökulmista hankeportfolion toimintaa on pyritty suuntaamaan ohjelmakauden loppupuolelle 2026–2029 ja osa uudemmista hankkeista jatkaa sitä kehitystyötä, josta jo aiemmat hankkeet ovat synnyttäneet merkittäviä tuloksia. Seurantatietoa ei ole vielä saatavissa uusimmista hankkeista, joten tässä raportissa pystytään peilaamaan lähinnä nyt jo päättyneiden hankkeiden synnyttämiä tuloksia.

Kuva 6: Ohjelman hankkeet menetelmällisessä kokonaisuudessa *Yrityspalvelut – ja hautomot*

2. Innovaatiot, kokeilut ja uudet ratkaisut

Miten ohjelma edistää innovaatiotoimintaa, markkinoita ja kaupunkikehityksen kestäviä ratkaisuja?

Mittaroitavat tulokset

Tuote- tai prosessi-innovaatioita tekevät pk-yritykset (RCR03): 211 kpl
Määritelmä: Tuoteinnovaatio on uusi tai merkittävästi kehitetty tuote tai palvelu liittyen esimerkiksi sen ominaisuuksiin, käyttäjäystävällisyyteen tai osiin. Prosessi-innovaatio on uusi tai merkittävästi kehitetty tuotantoprosessi, jakelumenetelmä, tukitoiminto tai vastaava. Innovaatiotoiminta voi olla yritykselle uutta innovaatiotoimintaa tai olemassa olevan innovaatiotoiminnan laajentamista uusien tuotteiden tai prosessien suuntaan.

Tämä indikaattori kertoo ennen kaikkea yritystasolla tapahtuneesta innovaatiotoiminnasta. Tätä toimintaa näkyy vahvasti esimerkiksi testbed-toiminnassa, jossa yritykset pääsevät kehittämään ratkaisujaan ennen niiden matkaa kohti kaupallistamista. Näistä eniten indikaattoreita kerryttäneet hankkeet ovat: Digital Creative Industries and Beyond (42 kpl), KauKo - Kaupunkiympäristöt Kokeilualustana hyvinvointi-innovaatioille (32 kpl) ja JAVIST (21 kpl).

Verkostojen ja innovaatioekosysteemien kehittämät innovaatiot, tuotteet ja palvelut (NR01): 179 kpl
Määritelmä: Verkostoissa ja innovaatioekosysteemeissä (ml. yritysten ja klustereiden verkostot) tai kokeilualustoissa kehitetyt tuotteet, palvelut, prosessit, ratkaisut, sovellukset, järjestelmät, toimintatavat, mallit, kokeilut, pilotit ja keksinnöt.

Verkostojen ja innovaatioekosysteemien kehittämät 179 innovaatiota, tuotetta ja palvelua osoittavat, että HEVi-ohjelman yhteistyöverkostoissa on syntynyt konkreettisia uusia ratkaisuja ja toimintamalleja seudullisen innovaatiotoiminnan tueksi. Toisin kuin RCR03 (Tuote- tai prosessi-innovaatioita tekevät pk-yritykset), tämä indikaattori ei edellytä pk-yrityksen omaa tuotekehitystä, vaan pitää sisällään myös esimerkiksi verkostoissa kehitettyjä avoimia toimintamalleja, ratkaisuja ja palveluita, jotka tukevat pääkaupunkiseudun innovaatiotoiminta arjessa.

Tässä suurimman indikaattorimäärän ovat kirjanneet JAVIST-hanke (46 kpl), Kestävän tulevaisuuden kaupunginosat –hanke (40 kpl), Tekoälyhautomo (35 kpl) ja Food waste ecosystem - ruokahävikin vähentäminen ja hävikkiruoan hyödyntäminen -hanke (32 kpl).

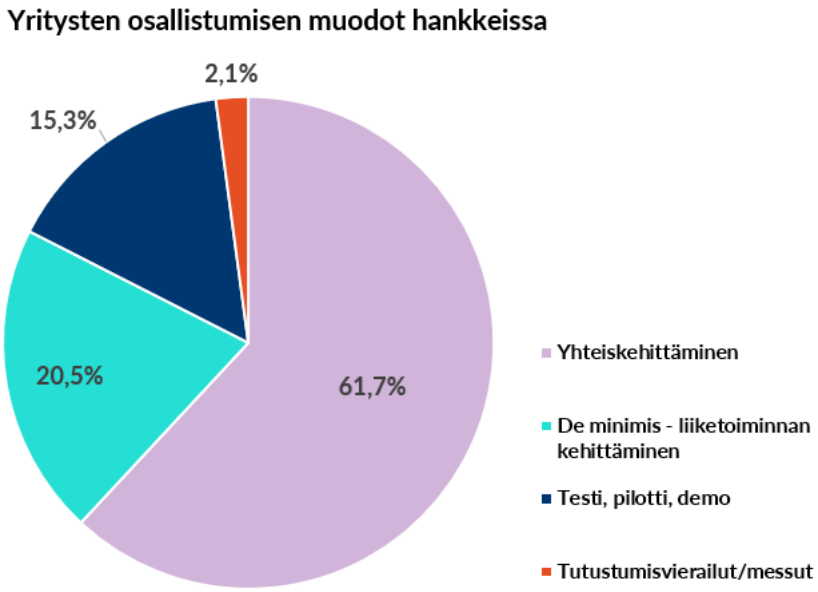
TKI-infrastruktuuria käyttävät yritykset (NR02): 5 kpl
Määritelmä: Indikaattoria kerryttävät yritykset, jotka tulevat joko hankkeen aikana rakennettavan TKI-infrastruktuurin tai aiemmin muulla rahoituksella rakennetun TKI-infrastruktuurin hyödyntäjiksi.

Luku on jäänyt toistaiseksi varsin matalaksi, kun huomioidaan se, että kyseiset hankkeet, jotka ovat asettaneet tämän indikaattorin tavoitteeksi ovat tavoitelleet yhteensä TKI-infran hyödyntämistä yli 100 yrityksen toimesta. Kaikki kyseistä indikaattoria tavoittelevat hankkeet eivät kuitenkaan ole ennättäneet raportoida tuloksiaan, joten toteumaluvut voivat vielä nousta. Mikäli luvut eivät kuitenkaan nousisi, voisi se viitata suurempiin haasteisiin TKI-infrastruktuurin avaamisessa yrityksille, yritysten löytämisessä avattujen infrastruktuurien pariin ja/tai yritysten halukkuudessa tai mahdollisuudessa hyödyntää ko. infrastruktuureja.

Yhteiskehittäminen on matalan kynnyksen palvelu yrityksille

Seurantatiedot osoittavat, että valtaosa yritysten osallistumisista on yhteiskehittämistä. Yhteiskehittämiseen pystyy osallistumaan isompi joukko yrityksiä kerralla, mikä osaltaan selittää yhteiskehittämisen korkeita indikaattorilukuja. Yhteiskehittäminen on sekä yritykselle että hankkeelle kevyt tapa järjestää osallistuminen ja yhteistyö, toisin kuin esimerkiksi pilotointiohjelmat ja de minimis- palvelut, jotka edellyttävät huomattavasti enemmän valmisteluja ja hallintoa sekä hankkeen että osallistuvan yrityksen toimesta.

De miminis -tueksi katsottavat hankkeiden palvelut ovat yritykselle räätälöityjä ja maksuttomia. Niiden avulla julkisen sektorin toimijat voivat tukea liiketoiminnan kehittämistä ja kasvattamista, mikä tekee niistä erityisen keskeisiä ekosysteemisopimuksen kannalta. Käytännön toteutukseen on kuitenkin liittynyt epävarmuutta, sillä ohjeistukset ovat muuttuneet kesken hankkeen, ja hankkeelle koituva työmäärä on ollut ennakoitua suurempi. Minkä tahansa monivaiheisen hallinnollisen kuvion tuominen mukaan jo valmiiksi monitahoisiin prosesseihin, joissa on mukana useita osapuolia, vähentää toimenpiteiden houkuttelevuutta ja saa myös yritykset harkitsemaan kaksi kertaa osallistumistaan sisällöltään relevanttiinkin tarjontaan.

Kuva 7. Yritysten osallistuminen HEVi-ohjelmaan luokiteltuna osallistumismuodon mukaan. Lähde: EURA2021.

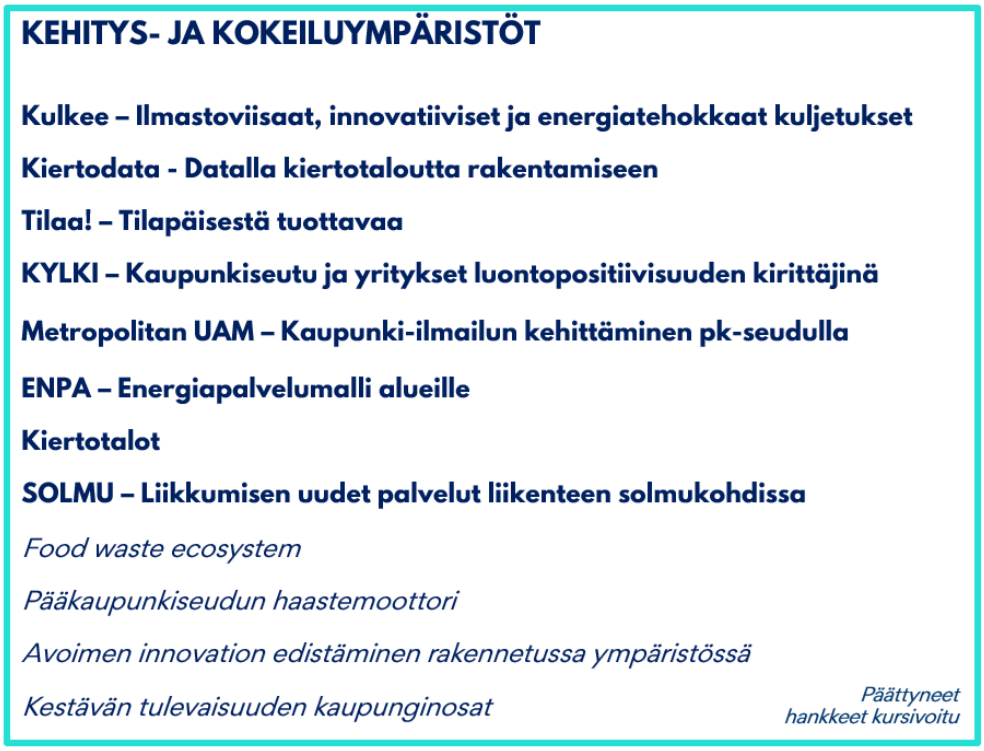
Keskeiset muutokset

Kehittäminen on kohdistunut eri aloille hyvin monipuolisesti. Erityisen aktiivista pk-yritysten kanssa kehittäminen on ollut oppimisympäristöissä ja digitaalisten luovien alojen ratkaisuja hyödyntävissä kokeiluissa eri aloilla. Uutta potentiaalia jatkoon löytyy monialaisesta innovaatiotyöstä, johon on luotu avauksia, osaamista ja uusia yhteyksiä ohjelman aikana.

1. **Kaupunkien kestävyyshaasteet on kytketty aiempaa vahvemmin yritysten innovaatiotoimintaan.** Yrityksille ja muille TKI-toimijoille on syntynyt konkreettisia kehittämisen paikkoja esimerkiksi kiertotalouden, energian, liikkumisen, ruokajärjestelmän, oppimisympäristöjen ja hyvinvointiteknologian alueilla.
2. **Kaupunkiympäristöjä on seututasoisesti avattu yritysten kehitys- ja kokeiluympäristöiksi.** Yritykset ovat päässeet testaamaan ja kehittämään tuotteitaan, palvelujaan ja toimintamallejaan todellisissa tai niitä jäljittelevissä käyttöympäristöissä ennen kaupallistamista ja laajempaa käyttöönottoa.
3. **Yhteiskehittämisestä on muodostunut keskeinen yhteistoiminnan tapa kaikissa ohjelman painopisteissä, mutta pk-yritysten pääsyä korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten TKI-infran hyödyntäjiksi on aktiivisemmin edistettävä.** Yritysten, kaupunkien, korkeakoulujen ja tutkimusorganisaatioiden erilaiset tarpeet, osaaminen ja resurssit yhdistyvät samoissa kehittämisprosesseissa. Tämä vahvistaa ratkaisujen käytännön soveltuvuutta ja yhteyttä niin käyttäjien kuin kaupunkien todellisiin tarpeisiin. Yritysten pääsy TKI-infraan on edelleen haaste.
4. **Kokeiluissa syntyneitä ratkaisuja ja toimintamalleja on kytketty osaksi laajempia ekosysteemejä.** Näin yksittäisen hankkeen tulokset voivat hyödyttää osallistujien lisäksi myös muita yrityksiä, kaupunkeja ja kehittäjäorganisaatioita sekä luoda pohjaa uusille yhteistyö- ja innovaatioprosesseille.
5. **Yritysten kynnystä osallistua ratkaisujen kehittämiseen on madallettu, mutta polku kokeilusta laajempaan käyttöön vaatii edelleen vahvistamista.** Erityisesti yhteiskehittäminen tarjoaa joustavan osallistumistavan. Seuraava keskeinen askel on varmistaa, että lupaavat ratkaisut etenevät kokeiluista hankintoihin, kaupallistamiseen, jatkuvaan palvelutuotantoon ja laajempaan käyttöönottoon.

Käynnissä olevat ja päättyneet hankkeet

Pääkaupunkiseudun kaupunkien avaaminen kehitys- ja kokeiluympäristöiksi on vahvistunut HEVi-ohjelman myötä. Hankkeita on jokaisella rahoituskierroksella käynnistetty tarjoamaan yrityksille ja muille TKI-toimijoille yhteiskehittämisen ja kokeilujen mahdollisuuksia. Tähän innovatiivisen yrittäjyyden varhaiseen vaiheeseen osuva toiminta on luontevaa julkiselle sektorille ja kaupungit pystyvät yhteistyön myötä kehittämään myös omaa osaamistaan tulevaisuuden kaupunkikehityksen ratkaisuista.

Kuva 8: Ohjelman hankkeet menetelmällisessä kokonaisuudessa *Kehitys- ja kokeiluympäristöt ja innovatiiviset hankinnat*. Uusimmista hankkeista ei ole vielä saatavilla seurantatietoa.

3. Ekosysteemit, kyvykkyydet ja toimintakulttuuri

Miten ohjelma muuttaa tekemisen tapaa, dynamiikkaa ja tulevaisuuden edellytyksiä?

Mittaroitavat tulokset

Yhteiskehittämiseen osallistuneet yritykset (NO03): 530 kpl
Määritelmä: Yritykset osallistuvat aktiivisella panoksellaan verkostoihin ja laajempiin innovaatiotoiminnan ekosysteemeihin, jotka ovat johdettuja ja organisoituja innovaatiotoiminnan kehittämisyhteisöjä. Olennainen osa toimintaa on ideoiden synnyttäminen ja jalostaminen liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämiseksi sekä parhaan mahdollisen kansallisen ja kansainvälisen osaamisen mukaan saaminen TKI-toimintaan.

Yritysten osallistumismuodot -tilastojen (EURA2021) perusteella ylivoimaisin tapa yrityksille osallistua ohjelman toimintaan on yhteiskehittäminen. Yhteiskehittäminen voi vahvistaa yritysten verkostoja, tuoda yritysten tarpeita osaksi TKI-toimintaa sekä luoda pohjaa uusille yhteistyö-, pilotointi- ja innovaatioprosesseille. NO03-indikaattori mittaa ensisijaisesti osallistumista ja vuorovaikutusta HEVin piirissä oleviin TKI-verkostoihin, ja viittaa laajaan tiedonvaihtoon ja verkostoitumiseen pääkaupunkiseudun ekosysteemeissä.

Yrityksiä on osallistunut yhteiskehittämiseen eniten JAVIST –hankkeessa (174 kpl), Tekoälyhautomo (138 kpl) sekä Food Waste Ecosystem –hankkeessa (124 kpl).

Yhteiskehittämistä tukevat alustat ja verkostot (NO02): 124 kpl
Määritelmä: Verkostot ovat johdettuja ja toiminnaltaan organisoituja yhteisöjä. Alustoilla tarkoitetaan fyysisiä tai digitaalisia kokeilu- ja testiympäristöjä. Verkostot ja alustat, joissa yhteiskehittäminen tapahtuu, voivat olla uusia tai jo olemassa olevia. Olennaista on, että verkostoissa ja alustoilla tapahtuvan yhteiskehittämisen kohteella on innovaatiotoiminnan näkökulmasta uutuusarvoa. Tavoiteltavana toimintana verkostoissa ja alustoilla on siten uusien ideoiden jalostaminen innovaatioiksi.

Ohjelmassa on perustettu runsaasti uusia yhteiskehittämisen verkostoja ja alustoja. Näiden kirjo on luonnollisesti varsin laaja (teemat, pysyvyys, osallistujamäärät, edustetut organisaatiot), eikä kaikkiin niihin välttämättä osallistu yrityksiä. Alustat ja verkostot voivat edesauttaa seudullista yhteistyötä ja mahdollistaa yhteiskehittämisen jatkumisen myös yksittäisten hankkeiden ulkopuolella. Indikaattori kuvaa ennen kaikkea yhteistyötä mahdollistavia rakenteita, eikä niiden määrä yksin kerro alustojen aktiivisuudesta, jatkuvuudesta tai yrityksille syntyneistä vaikutuksista.

Runsaimmin alustoja ja verkostoja on syntynyt JAVIST-hankkeessa (36 kpl), Kestävän tulevaisuuden kaupunginosat –hankkeessa (17 kpl) IMMO-hankkeessa (12 kpl) ja Kiertotalot-hankkeessa (10 kpl).

Tutkimus- ja kehittämisorganisaation vetämään hankkeeseen osallistuneet yritykset (RCO10 + NO05): 342 kpl

Määritelmä: Tätä indikaattoriyhdistelmää raportoivat ainoastaan tutkimusorganisaatiot. Yhteistyö voi olla uutta tai olemassa olevaa ja sen tulisi kestää ainakin hankkeen toiminnan ajan. Yhteistyöllä tarkoitetaan aktiivista osallistumista tutkimukseen ja siihen liittyvään kehittämiseen.

Yritykset ovat osallistuneet runsain määräin yhteistyöhön tutkimuslaitosten kanssa (vrt. TKI-infrastruktuuria käyttävät yritykset (NR02)). Luku kuvaa konkreettisesti yritysten integroitumista TKI-toimintaan ja tutkimusorganisaatioiden osaamisen hyödyntämistä yrityslähtöisessä kehittämisessä. Kyseessä onkin usein matalamman kynnyksen yhteistyö, jolloin sekä tutkimusorganisaation rooli on mahdollisesti hallinnoltaan kevyempi, ja palvelu itsessään voi puhutella laajempaa joukkoa yrityksiä kuin tietyn infrastruktuurin hyödyntäminen. Tämäkään indikaattori ei yksinään kerro, että yhteistyö olisi johtanut innovaatioihin, kaupallistamiseen tai kasvuun, mutta ennen kaikkea todistaa sitä, että ohjelmassa rakennetaan aktiivisesti siltaa tutkimusorganisaatioiden ja yritysten välillä. Tähän indikaattoriin ovat synnyttäneet runsaasti tuloksia mm. JAVIST-hanke (96 kpl), Tekoälyhautomo -hanke (93 kpl) sekä Digital Creative Industries and Beyond –hanke (58 kpl).

Innovaatioparadigman muutos

Ohjelmalle tuotetussa toimintaympäristöanalyysissa (2022) esiteltiin innovaatioparadigman muutos julkisessa innovaatiotoiminnassa. Koordinaation analyysin perusteella voidaan todeta, että ohjelma on edesauttanut siirtymistä uuteen paradigmaan, joskaan siirtymä ei ole tasainen.

Julkisen sektorin innovaatioparadigma muuttuu

	Edeltävä paradigma	Uusi paradigma
Motivaatio	Elinkeinotoiminnan ja -palveluiden kehittäminen, Yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisu sektoreittain	Elinvoiman kehittäminen laajemmin, Pelkkien sektoritavoitteiden sijaan yhteiskunnallinen, missiolähtöinen innovaatiopolitiikka ja toimintatavat
Innovaattorit	Pääosin yritykset, startupit ja tutkimus	Myös kaupunkien toimialat, kansalaisinnovaattorit & -yhteiskunta
Julkisen sektorin rooli	Mahdollistaja, kuten rahoittaja ja ratkaisujen kokeiluympäristö	Myös aktiivinen innovaattori: suunnannäyttäjä & välittäjä
Kansalaisten, asukkaiden rooli	Testaajia, yhteiskehittäjiä	Määrittävät myös agendaa ja innovoivat
Innovaatiot	Palvelu- ja tuoteinnovaatiot	Myös systeemiset ja sosiaaliset innovaatiot, hallinnon ja ohjauksen innovaatiot
Hallinto	Innovaatio- ja kehityshankkeet	Yksittäisistä hankkeista innovaatioportfolioajatteluun

Kuva 9: Innovaatioparadigman muutos (muokattu versio perustuen ohjelmalle tuotettuun toimintaympäristöanalyysiin, 2022, Demos Helsinki)

Kaupungit ovat vahvistaneet kyvykkyyksiään välittäjän roolissa aiemman mahdollistajan roolin tukena. Välittäjän rooliin siirtyminen on myös tukenut kaupungin kyvykkyyttä toimia aiempaa vahvemmin suunnannäyttäjän roolissa – kaupunkien innovaatiotoimijat ovat tarvinneet vahvempaa näkemyksellisyyttä kyetäkseen kytkemään toimijoita ja aihepiirejä sekä palveluita yhteen.

1. Motivaatio: Elinkeinopalveluista kohti laajempaa innovaatiopolitiikkaa

Vanha paradigma on nojannut vahvasti perinteiseen yritysneuvontaan sekä -palveluihin. Vaikka esimerkiksi Helsingin kaupungilla toiminta on ollut varsin monipuolista jo ennen HEVinnovations-ohjelmaa, on nykyisessä ohjelmassa ollut mahdollista ohjata resursseja vahvempaan seudulliseen toiminnan kehittämiseen, olemassa olevan palveluportfolion täydentämiseen sekä seudullisen yhteistyön vahvistamiseen. Ohjelma on voinut avata rahoitushakuja siellä, missä kaupungit ovat itse havainneet kehittämisen paikkoja, ja resurssit on saatu täysimittaisesti pääkaupunkiseudun kehittämiseen. Lisäksi tällä ohjelmakaudella on kiinnitetty enemmän huomiota monialaiseen yhteistyöhön sekä sisältöihin. Tämä työ vaatii kuitenkin pidempikestoista, pysyvää panostusta, jotta siitä tulisi uusi normaali, ja systeemisiin haasteisiin pystyttäisiin tarttumaan voimallisemmin. Vaikka kestävä kehittäminen kulkee ohjelmassa mukana, on toiminnan pääasiallinen fokus edelleen yritysten kasvussa ja kilpailukyvyn vahvistamisessa, ja tulee siellä ollakin. Uudet avaukset ja yleinen ekosysteemien kehittäminen -teeman kautta ohjelma on kuitenkin mahdollistanut laajemman seudullisen uudistumisen, ja sen myötä elinvoiman rakentamisen pidemmällä aikajänteellä.

2. Kuka innovoi?

Innovaattoreiden osalta muutosta ei ole juurikaan nähtävissä, sillä ohjelman pääpaino on yritysten kasvun ja kilpailukyvyn vahvistamisessa. Tällöin kaupunkilaisilla ja kansalaisyhteiskunnalla tulee väistämättä olemaan kapea rooli osana innovaatiotoimintaa. Nykyisen kaltaisessa ohjelmassa heidän roolinsa tulee olemaan jatkossakin potentiaalisena asukkaana ja kohderyhmänä toimiminen, ja joissain tapauksissa yhteiskehittäminen yritysten kanssa. Avaamalla kaupunkien haasteita, kaupungit voivat kuitenkin toimia uusien innovaatioiden myötävaikuttajina.

3. Julkisen sektorin rooli: Kaupungit rahoittajina, mahdollistajina ja ekosysteemin rakentajina

Ohjelma voidaan käsittää ennen kaikkea toiminnan rahoittajana ja mahdollistajana, kuten se paljolti onkin. Silti taustalla tapahtuu paljon muutakin, kuten se, että ohjelman kaupungit ovat yhdessä määrittämässä sitä, mihin rahoitusta ylipäätään voidaan kohdistaa ja millä lailla varoja tulisi käyttää, kuten ryhmähankevaatimuksen osalta. Ohjelma pyrkii myös vahvistamaan linkkejä toimijoiden välillä, niin hankkeiden sisällä, niiden välillä kuin myös kokonaisuudessa pääkaupunkiseudun kaupunkien välillä. Yhteistä agendaa haetaan vuosittain myös verkostojen yhteisten tapaamisten kautta, avoimella sidosryhmävuoropuhelulla sekä hakemalla toiminnan paikkoja kaupunkien strategioiden yhteisistä nimittäjistä. Innovaatioekosysteemin kirittäminen tarkoittaa arjessa myös sitä, että kaupunkien asiantuntijoiden näkemyksellisyyttä osana innovaatioekosysteemiä vahvistetaan, ja tätä ohjelma on tukenut erityisesti hanketoimijoiden tapaamisissa ja koulutuksissa. Yhteiset areenat keskusteluille ovat ne paikat, joissa asiantuntijat saavat mahdollisuuden nähdä oman tehtävänsä osana laajempaa kokonaisuutta pistemäisemmän hanketehtävän rinnalla. Kohtaamiset tuottavat osallistujille uusia oivalluksia ja sen myötä hanketoiminnasta tulee vaikuttavampaa.

4. Tuote- ja palveluinnovaatioiden ohella uudistuneita toimintatapoja

Yritysten uudet palvelu- ja tuoteinnovaatiot ovat ohjelman ja sen tavoitteiden ytimessä, mutta samanaikaisesti ohjelmassa on ollut mahdollista ohjata resursseja uudenlaisten toimintatapojen ja käytäntöjen kehittämiselle ja jalkauttamisella kautta pääkaupunkiseudun. Toisin kuin muut ulkoisen rahoituksen lähteet, HEVinnovations on nimenomaan kyennyt kehittämään jo hankkeen aikana seutuyhteisiä käytäntöjä hanketoimijoiden välillä, jotka ilmentyvät arjessa vaikuttavampina ja kattavampina palveluina. Sekä ohjelman koordinaatio että portfolion hankkeet ovat resursoineet suorien yrityspalveluiden lisäksi oman toiminnan kehittämiseen niin, että seudullinen innovaatiojärjestelmä on entistä tehokkaampi, tasokkaampi ja saavutettavampi. Palvelupolkuja on pyritty hiomaan yli hankerajojen ja yrityksen matka innovaatiopolulla on nostettu keskeiseksi osaksi esimerkiksi kehittävän arvioinnin keskusteluja. Myös monialaisuuteen ja hankerajat ylittävään yhteistyöhön on pystytty panostamaan tällä ohjelmakaudella entistä vahvemmin, joskin tätä voidaan kehittää vielä runsaasti tulevina vuosina.

5. Hallinto: Strategisempi ja pitkäjänteisempi kehittäminen

Aiemmin kaupungeilla ei ole ollut omistajuutta rahoitusinstrumentista, mikä on vaikeuttanut laajemman strategisen hankekokonaisuuden rakentamista. Nykyinen ohjelma on tarjonnut kaupungeille yksittäisten täsmäiskujen sijaan mahdollisuuden avata rahoitushakuja omiin tarpeisiin, ja muotoilla niitä yhdessä seudun TKI-sidosryhmien kanssa. Myös hankkeiden käynnistymisen jälkeen hankkeille on pyritty tarjoamaan mahdollisuuksia yhteistyöhön, niin muodolliseen kuin epämuodolliseen, tarkoituksena vahvistaa hanketoiminnan synergioita ja verkostoitumista. Pitkä ohjelmakausi on tarjonnut myös mahdollisuuden viedä alkukauden hankkeiden oppeja myöhempiin hankkeisiin sekä yhteisen ohjelman kehittämiseen, ja näin sisällöt ovat kehittyneet vuosi vuodelta. Ohjelma on myös nähty vahvasti välineenä kaupunkistrategioiden toteuttamiseen juuri sen ohjattavuuden ansiosta, toisin kuin mitä toiset ulkoiset rahoituslähteet ovat kyenneet hakijoille tarjoamaan. Myös ohjelman sparrausresurssit ovat tuoneet lisäarvoa hankkeiden muotoiluun kohti yhtenäisempää ja laadukkaampaa hanketoimintaa.

Kaikkinensa ohjelma on vienyt hanketoimintaa kohti uutta paradigmaa, mutta täydellistä siirtymää uuteen paradigmaan ei ole tapahtunut, eikä se ole ollut tarkoituksenmukainen tässä kontekstissa, rahoituksen omat reunaehdot sekä ohjelman omat tavoitteet huomioiden. Vahvimmin siirtymää ovat tukeneet kaupunkien (osittainen) omistajuus ohjelman sisältöjen muotoilusta sekä yhteistyötä korostava toimintakulttuuri.

Innovaatiotoiminnan paradigman muutoksen näkökulmasta suurin jäljellä oleva askel on institutionaalinen muutos:

- miten siirrytään konsortiotasoisesta hankkeiden koordinoinnista jatkuvaan ekosysteemiseen portfoliojohtamiseen?
- miten kaupungin toimialat saadaan aidosti mukaan innovoijiksi tai innovaatiotoiminnan ajureiksi yhdessä yritysten ja elinkeinotoimijoiden kanssa?
- miten asukkaat ja kansalaisyhteiskunta saadaan mukaan TKI-yhteistyöhön yritysten ja korkeakoulujen rinnalle?

- miten yhteinen innovaatioagenda ohjaa laajempia investointeja ja seudun systemaattista kehittymistä, joka ei rajaudu ja pysähdy organisaatio-/siilorajoihin?

Kaikkea ei yksi EAKR-rahoitteinen innovaatio-ohjelma voi ratkaista, mutta opit voidaan hyödyntää julkisessa innovaatiotoiminnassa laajamittaisemmin kuin yhden portfolion kautta.

Kyvykkyydet ekosysteemissä kaupunkinäkökulmasta

Kuva 10. Kaupunkien roolit ja kyvykkyydet innovaatiotoiminnassa (Kyvykkyyskartta). **Lihavoituna edistyneet kyvykkyydet.** *Kursivoituna kehitystä vaativat kyvykkyydet.*

Ohjelmassa on vuodesta 2022 seurattu innovaatioekosysteemeissä vaadittavien kyvykkyyksien kehittymistä Demos Helsingin kanssa tuotetun toimintaympäristöanalyysin pohjalta kehitetyn kyvykkyyskartan avulla (ks. kuva). Viimeisin analyysi on elokuulta 2026. Kehittymistä on todettu useammassa kyvykkyydessä samalla kun on herännyt ajatus siitä, miten osa kyvykkyyksistä vaatii pysyvämpiä panostuksia ja osa kyvykkyyksiä voivat olla lyhytjänteisiä. Molempien aikajänteiden kyvykkyyksistä on poimittavissa ns. vipuvarsikyvykkyyksiä, jotka ovat merkittävässä roolissa laajemman muutoksen aikaansaamisessa.

Alle on nostettu ajankohtaisia huomioita kehittämistarpeista sekä havaituista muutoksista kaupunkien toiminnassa innovaatioekosysteemissä toimimiseen, erityisesti HEVinnovations-ohjelman kautta.

Rooli: Suunnannäyttäjä

Markkinaymmärrys – Ohjelmassa on tarkasteltu tulevia rahoitushakuja vahvemmin kasvualoihin ja näiden tarpeisiin kytkeytyen. Rahoitushakuja on useamman vuoden ajan pyritty ohjaamaan suoremmin yrityskentän innovaatio- ja kasvuliiketoimintaa tukemaan (olkoonkin, että rahoitusinstrumentti rajoittaa rahoituksen kohdentamista ja suora hankerahoitus kohdistuu julkisiin toimijoihin).

Tiedolla johtaminen – Määrällistä tietoa kokonaisuuden vaikuttavuudesta saadaan viiveellä kirjautuvien indikaattorituotosten avulla. Laadullisten tietojen keräämiseen saadaan erityisesti ohjelman InnoVisions - kehittävän arvioinnin työkalun tuella. Tähän tietokokonaisuuteen kerätyt tiedot tuodaan ekosysteemin tietoisuuteen viestinnällisiä panostuksilla lisäämällä.

Portfoliojohtaminen – Kyvykkyyttä pyritään ratkaisemaan erityisesti viimeisen rahoitushakukierroksen sekä ohjelman viimeisen koordinaatiohankkeen sisältöjen kautta. Toiveena on, että useampi hanke keskittyisi useamman asia- ja toimenpidekokonaisuuden yhteen nivomiseen.

Alueellinen, kansallinen ja EU-tason vaikuttaminen – Tähän paneudutaan vahvemmin tulevan ohjelmakauden (2028-2034) valmisteluun liittyen. Edunvalvonnassa kuluvan ohjelmakauden tulokset, tämä tietokokonaisuus mukaan lukien, ovat tärkeässä osassa, jotta esille tuotavat tarpeet ja tavoitteet olisivat mahdollisimman tarkoituksenmukaisia.

Toiminnan resursointi – Tässä kyvykkyydessä ei olla havaittu muutoksia; kaupunkien panokset innovaatiotoimintaan perustuvat ennen kaikkea ulkoisen rahoituksen saatavuuteen. Taloudelliset haasteet ja EU-rahoituksen suunnitteilla olevat muutokset tuovat epävarmuutta tulevaan rahoitukseen.

Rooli: Välittäjä

Markkinatuntemus - Kyvykkyyttä tukemassa portfoliossa toimii mm. Pk-yritysten kansainvälistyminen: kasvua uusilta markkinoilta -hanke, mutta portfoliossa sopisi löytyvän laajemmin hankkeita, jotka tukevat seudun TKI-toimijoita sekä innovatiivisten tutkimusaihioiden että olemassa olevan yrityskannan kaupallistamispolulla.

Rahoituslähteiden hyödyntäminen – Tähän on saatu vetoapua esim. Eurocities project training -koulutuksen sekä parantuneen rahoitustiedon tilannekuvan myötä. On pyritty välittämään viestiä seudullisten kokonaisuuksien rakentamisesta kv-ympäristöihin sekä useamman rahoituslähteen yhdistämistä (ESR+EAKR) toiminnan täydentämisen. Haasteina on usein ollut aikataulutukset sekä aihekokonaisuuksilta puuttuvat kokonaistavoitteet. Rahoitusinstrumenttien yhdistely koetaan haastavaksi, sillä ekosysteemityön koordinointi on itsessään jo vaativaa ja edellyttää useiden organisaatioiden välistä yhteensovittamista jo yhdenkin hankkeen tasolla.

Innovaatioverkostot ja –ohjelmat – Kaupunkien omissa verkostoissa ja vakiintuneiden TKI-kumppaneiden kanssa olemme aktiivisia yhteistyössä. Innokaupunkien verkosto täydentää kansallista kytkeytymistä. Olemme myös sidosryhmäyhteistyön kautta saaneet paremmin näkyvyyttä seudulliseen klusteritoimintaan, ja se voi tukea myös yksittäisten hankkeiden monipuolisempaa kytkeytymistä klustereihin. Ohjelmatasolla on raportoitu jo yli 90 yhteiskehittämistä tukevaa verkostoa ja alustaa.

Ristiinpölytys – Hankkeet tekevät aiempaa tiiviimmin yhteistyötä ja järjestävät esimerkiksi yhteistapahtumia, ja kutsuvat toisten hankkeiden edustajia omiin tapahtumiinsa. Vuoden 2027 rahoitushaku kannustaa valmistelemaan monialaisia hankkeita, ja lisäksi ohjelman loppukautta suunnitellaan myös monialaisuuden näkökulmasta. Lisäksi ohjelma tukee TKI-asiantuntijoiden vertaisoppimista yli teemarajojen.

Ekosysteemien tarpeiden esilletuominen – Tähän yksi vastaus ohjelman piiristä on ollut Vantaan kaupungin luotsaama klusterikehittäjien verkosto, jota kautta toimijat pääsevät oppimaan toisiltaan ja löytävät keinoja yhteistyöhön. Vahvemman klusterikulttuurin tavoitteena on yritysten tarpeiden tehokkaampi huomioiminen klustereiden palveluissa ja sisällöissä.

Tuki kumppanuuksien muodostamisessa – Hankevalmisteluja lukuun ottamatta, ohjelmalla ei ole systemaattista tapaa tukea uusien kumppanuuksien syntymistä, vaan tässä toiminta on edelleen varsin kertaluonteista ja luonteeltaan sporadista. Tässä on mahdollisuus kehittää uusia sisältöjä ohjelmakauden loppuvuosina (2028-2030)

Sparraus hankesuunnittelijoille – Sparrausta hankevalmistelijoille on tarjottu yhä varhaisemmassa vaiheessa ja laadukkaammin, ml. 2025 rahoitushakukierroksen myötä käynnistetyt hankeklinikat. Sparraus on mahdollistanut hankkeiden vahvemman kytköksen ohjelman tavoitteisiin, ja tukenut valmistelijoita vaikuttavan hankkeen suunnittelussa. Osittain sparrausta on tarjottu myös ohjelmaan kuulumattomien hankkeiden osalta, jotta seudullinen hanketoiminta olisi kokonaisuudessaan laadukasta ja vastaisi seudullisten kehittämiskokonaisuuksien tavoitteisiin.

(KV)-verkostot ja tapahtumat – Koordinaatio on luonut kontakteja Eurooppaan (erit. Eurocities, EUI) ja osallistunut soveltuvasti benchmarking-matkoihin. Lokakuussa 2026 ohjelma järjestää oman benchmarking-matkan Kööpenhaminaan, ja toinen on tulossa vuonna 2027, mikä vahvistaa ohjelman ja seudun toimijoiden kytköksiä eurooppalaisiin verkostoihin.

Rooli: Mahdollistaja

Kaupungin rooli päivittäisessä TKI-toiminnassa – Hankkeiden kautta päästään määrittelemään tätä roolia käytännössä; testataan uusia käytäntöjä ja haetaan omaa paikkaa seudullisen TKI-yhteistyön kautta. Tähän liittyy myös asiakasohjaus innovaatiopolulla, jossa kaupungeilla voisi olla enemmän annettavaa, ja kaupunki voisikin ottaa rohkeammin tehtäväkseen ohjauksen eri innovaatio- ja yrityspalveluiden välillä. Laskeutumis- ja kasvupalvelut kansainvälisille startup-yrityksille on sellainen hanke, jossa yritysten ohjaus on päivittäistä työtä, mutta toimintatapaa voisi laajentaa useampaan hankkeeseen. Lisäksi voisi olla hyödyllistä tarkastella kaupunkien mahdollisuuksia tukea yrityksiä

kaupallistamisen polulla.

Kaupunki-infra – Testbed-toiminnoista huolimatta yritykset eivät aina löydä tai pääse kaupungin infran äärelle. Koordinaatio on koostanut kokeilualustapalvelut yhdelle sivulle ja pyrkii lisäämään pääkaupunkiseudun TKI-asiantuntijoiden kyvykkyyttä ohjata yritykset seudullisten ja kansallisten palveluiden ääreen.

Palvelupolut ja palvelukokonaisuudet - Näiden sujuvuuteen ja palveluiden löydettävyyteen pyritään hakemaan ratkaisuja erityisesti v. 2027 rahoitushaun yhteydessä sekä jatkuvan sidosryhmävuoropuhelun avulla. Ohjelman verkkosivuille on myös koostettu tietoa seudullisista kokeilu- ja kehitysympäristöistä sekä klustereista, joiden toimintaan yritykset sekä soveltuvasti myös TKI-asiantuntijat voivat osallistua. Koordinaatio järjestää myös hanketoimijoille tilaisuuksia, joissa nämä voivat yhdessä kehittää palveluiden kokonaisuutta ja asiakasohjausta entistä sujuvammaksi.

R2B-sisällöt – Tämä kyvykkyys liittyy ohjelman näkökulmasta erityisesti innovaatiopolun ja kaupallistamisen kysymyksiin. Yliopistovetoisesti aiheeseen on tartuttu muutaman hankkeen osalta, mutta toiminta tapahtuu usein kunkin korkeakoulun sisällä, jolloin näkyvyys ja toiminnan vaikuttavuus jää helposti rajatuksi. Yhtenä haasteena ohjelman soveltamisessa tähän aiheeseen on erityistavoitteiden 1.1 ja 1.3 välinen raja. Samaten on huomioitava ohjelman reunaehdot ja resurssien rajallisuus mahdollisissa R2B-toiminnoissa, jotka voivat usein olla resurssi-intensiivisiä.

Poikkialaiset

AI – Tähän on ollut paljon tarjontaa yrityksille sekä TKI-asiantuntijoille, mutta hyötyjä on saatavissa vielä laajemminkin.

Toimintaympäristöanalyysi: 9 suositusta innovaatiotoimintaan

”9 suositusta innovaatiotoimintaan” sai alkunsa ohjelman alkuvaiheessa toteutetusta toimintaympäristöanalyysistä (2022, Demos Helsinki, Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit), joka sisälsi erilaisia innovaatioekosysteemityön kehittämisen arviointityökaluja. 9 suosituksen kokonaisuus tiivistää keskeisimmät kehityksen suunnat, joihin kaupunkien olisi tartuttava kyetäkseen toimimaan uskottavasti ekosysteemimäisen innovaatiotoiminnan puolestapuhujana, ajurina ja tukijana nykyisen ohjelmakauden aikana. Alla olemme käsitelleet suositukset HEVin tähänastisen toiminnan näkökulmasta. Suosituksen toteutumista on arvioitu plusmerkeillä (1–3 kpl).

SUOSITUKSET	Arvio	Huomioita
AKTIIVINEN ROOLI & YHTEINEN SUUNTA		
1.OLEMME AKTIIVISIA VAIKUTTAVIEN INNOVAATIOIDEN KEHITTÄMISESSÄ. Kun kaupunki toimii suunnannäyttäjänä, välittäjänä ja mahdollistajana, voi kaupunki tarjota innovaatiotoiminnalle niin tekniset edellytykset, kehittäjäyhteisön kuin myös laajemman (arvo)verkoston ja tavoitteet/missiot, joihin kytkeytyä.	++	Kaupungit ovat monella alalla mukana innovaatioekosysteemeissä ja strategisille kasvualoille kohdistuu niin TKI-hankkeita kuin yrityspalveluita. Kehittämistä riittää vielä seudullisen tarjonnan yhtenäistämisessä ja innovaatiopolkujen varmistamisessa. Usein hankkeiden kesto ja resurssit ovat niin rajattuja, että ne eivät pysty tehokkaasti tarttumaan hanketta sekä edeltävään että seuraavaan vaiheeseen innovaatiopolulla. Hankkeita autetaan kiinnittymään olemassa oleviin ekosysteemeihin, jotta toiminnan pirstaleisuus vähentyisi.
2. KYTKEMME JA SISÄLLYTÄMME INNOVAATIOTOIMINNAN STRATEGIOIHIN JA TAVOITTEISIIN. Kaupunkien strategiat ja kansainväliset tavoitteet tunnistavat megatrendit ja niiden luomat haasteet. Innovaatiotoimintaa tulisi myös johtaa systemaattisesti ja hyödyntää enemmän osana kaupungin perustoimintaa. Innovaatiotoiminnan sisällyttäminen poikkileikkaavaksi osaksi kaupungin työtä ja toimintatapoja vahvistaa innovaatioiden kokonaisvaikuttavuutta, kaupungin uudistumiskykyä sekä alueellista kilpailukykyä.	+ +	Kaupungit ovat uusien strategiakausien myötä päivittäneet kasvualafokuksia, jotka osin perustuvat innovaatiokeskittymien vahvuuksiin. Poikkialaisia kehityshankkeita on kytketty tukemaan innovatiivisia kasvuhakuisia yrityksiä pääkaupunkiseututasoisesti. Esimerkiksi Helsingin kaupungin osalta suosituksen toteutumista on tukenut 2026 lanseerattu kaupunginlaajuinen kasvu- ja elinvoimaohjelma, johon elinkeinohankkeiden valmistelu on kytketty, strategioiden ja ekosysteemisopimuksen ohella. Taloudelliset haasteet ja toimintaympäristön ennakoimattomuus tuovat epävarmuutta kaupunkien innovaatiotyön jatkuvuuteen.
3. MÄÄRITTELEMME EKOSYSTEEMITYÖN JA TAHTOTILAN YHDESSÄ VERKOSTON KANSSA. Tulemalla osaksi kehittäjäverkostoa, kaupunki signaloi sitoutuneisuutta. Alueellinen yhteistyö tiivistyy ja sen myötä yhteisomistajuus toiminnasta vahvistuu.	+++	Kestävän kaupunkikehittämisen saralla ekosysteemityötä tehdään hyvin verkottuneesti. Ohjelma tukee verkostoitumista mm. yhteisten suuntaustilaisuuksien, hankevalmistelutyöpajojen sekä sisäisten ja ulkoisten sidosryhmätilaisuuksien kautta. Kytkeytyneisyys on yleisemminkin pääkaupunkiseudun ekosysteemityön kärkivahvuuksia. Avoimet tilaisuudet, aktiivinen uusien kumppanien mukaan kutsuminen ja julkinen viestintä edistävät yhteisyyttä.

AVOINTA & INKLUSIIVISTA INNOVAATIOTOIMINTAA		
4. KAUPUNKI-INNOVAATIOT LUODAAN YHDESSÄ YRITYSTEN KANSSA. Innovaatiotoiminta tarjoaa yrityksille ja kaupungeille kasvun ja kehittämisen paikkoja. Kaupunki tarvitsee yritysten osaamista uudistumiseen ja kaupunkilaisten hyödyksi. Ratkaisujen jalostaminen kaupunkiasiantuntijoiden kanssa on edellytys tarpeisiin vastaavien kaupunki-innovaatioiden synnylle.	**+ +**	Kaupungit tarjoavat yrityksille kehittämisen paikkoja uusille teknologioille ja ratkaisuille ja ohjelmassa on otettu askeleita eheämmän palvelukokonaisuuden muodostamiseksi. Kokeilu- ja kehitystoiminnan piirissä on kannustettu vahvempaan innovaatiopolku- ja asiakasohjausajatteluun. Suosituksen näkökulmasta haasteena on kuitenkin kehitettyjen innovaatioiden johtaminen laajempiin hankintoihin, joilla olisi vaikutusta kaupunkikuvaan.
5. KAUPUNKI-INNOVAATIOT LUODAAN YHDESSÄ KAUPUNKILAISTEN KANSSA. Avoin ja inklusiivinen innovaatiotoiminta edistää innovaatioiden kohdentamisen eri tarpeisiin, eri ihmisryhmät huomioiden. Innovaatiotoimintaa ja resursseja avataan monimuotoiselle kansalaisinnovaattoreiden joukolle.	**+ +**	Toiminnan avoimuutta ja inklusiivisuutta hanketyössä, kun se istuu hankkeen erityistavoitteisiin ja kohderyhmiin. Esimerkkeinä voi nostaa oppimisympäristöjen sekä hyvinvoinnin saralla tehtyjä hankkeita: -Jakamisella viisautta: yhteiskäyttöiset innovaatio- ja oppimisympäristöt - KauKo – Kaupunkiympäristöt kokeilualustana hyvinvointi-innovaatioille - Immersiivisen oppimisen ekosysteemi IMMO
6. KAUPUNKI-INNOVAATIOT LUODAAN MONIALAISESTI. Vaikuttavat innovaatiot ja systeeminen muutos eivät kehity ilman poikkialaista panostusta. Kaupungit järjestävät tilaisuuksia poikkialaisten kehitystiimien syntymiselle ja kohtaamiselle, jossa sekä julkisen että yksityisen sektorin ammattilaiset voivat soveltaa osaamistaan esim. uusien teknologioiden hyödyntämiseksi.	**+**	Portfolion kasvaessa syntyy enemmän mahdollisuuksia yhdistää sisältöjä ja toimintoja poikkialaisesti. Muutamassa hankkeessa, kuten Immersiivisen oppimisen ekosysteemi IMMO ja Crea+Tech Growth Lab poikkialaisuus on keskiössä. Poikkialaisuudelle ei kuitenkaan vielä ole pysyviä kannustimia, eikä sen mahdollisuuksiin ole laajasti havahduttu. Viimeinen hankerahoituskierros tulee tarjoamaan hyvät mahdollisuudet poikkialaisten hankkeiden rakentamiselle.
VAIKUTTAVUUDEN & KYVYKKYYDEN KASVU		
7. PANOSTAMME INNOVAATIOTOIMINTAAN YLI HANKE- JA OHJELMAKAUSIEN. Innovaatiohankkeissa kehitetään systemaattisesti ekosysteemin toimijoiden kyvykkyyksiä yli organisaatiorajojen. Näin alueelle kumuloituva osaaminen mahdollistaa vahvan kilpailuaseman. Kaupunkien asiantuntijoiden osaamista ja työaikaa	**++**	Ohjelman toimintaan on osallistunut laaja joukko pk-seudun asiantuntijoita ja lisäksi ohjelmassa on pyritty aktiivisesti vahvistamaan innovaatiotoiminnan edellyttämiä kyvykkyyksiä. Toiminta ei ole rajautunut ainoastaan portfoliotoimijoille, vaan ollut avointa ja kehittämisen tuloksia on jaettu aktiivisesti. Innovaatiotoiminta kaupunkien toimintana on kuitenkin suhdanneherkkää, eli ulkoisen rahoituksen mahdollistamaa toimintaa ja myös

allokoidaan innovaatiotoimintaan, myös hankkeiden ulkopuolella.		riippuvaista kaupunkien taloudellisesta tilanteesta. Mikäli rahoituksen ehdot ja saatavuus muuttuvat merkittävästi, voi pitkäjänteisyys vaarantua.
8. VAIKUTTAVUUS LUODAAN SYSTEEMISESTI. Megatrendien luomat tarpeet tai haasteet ratkaistaan harvoin yksittäisillä hankkeilla tai innovaatioilla. Toimintojen välinen yhteistyö ja yhteiskehittäminen sekä hankeportfoliot on syytä nostaa korkeammalle agendalla. Näin vältämme turhat päällekkäisyydet ja pienelle näkyvyydelle jäävät irralliset lähdöt. Myös toiminnan arvioinnin tulee olla systeemistä.	**+++**	Toiminta on rakennettu portfolionäkökulmasta, seudullisia vahvuuksia, yhteistyötä ja yhteiskehittämistä painottaen. Myös arviointityökaluja (mm. InnoVisions) kehitetään systeemisyys huomioiden. Portfolion sisältöjä pyritään kehittämään täydentävästi sekä kumuloituvasti ohjelmakauden aikana. Hankkeita on saatu enenevissä määrin suunnittelemaan yhteistyötä portfolion muiden hankkeiden sekä ulkopuolisten toimijoiden kanssa jo hankevalmisteluvaiheessa. Lisäksi esimerkkinä Helsingin kaupungilta on strategiset kasvualapainotukset, joiden sisällä hanketoiminta rakennetaan aiempaa vahvemmin ekosysteemisiksi kokonaisuuksiksi.
9. KAUPUNGIT KÄYTTÄVÄT EKOSYSTEEMITYÖKALUJA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN. Ekosysteemityö on yhteinen tilaisuus kehittää ja uudistaa innovaatiotoimintaa, -palveluita sekä kyvykkyyksiä, joilla pystytään vastaamaan systemaattisesti megatrendien luomiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin.	**++**	Osaamista ja työkaluja on kehitetty ja sovellettu aktiivisesti, ja niiden käyttöönottoa laajennetaan. Tästä mm. InnoVisions on yksi esimerkki, jota sovelletaan ohjelman jälkipuoliskolla. Suurin haaste on se, että työkalut ja toimintamallit eivät juuri jalkaudu linjaorganisaation pysyviksi käytännöiksi, koska niille ei löydy luontaista omistajaa, joka huolehtisi niiden hyödyntämisestä ja edelleen kehittämisestä pitkäjänteisesti.

Taulukko 2. Suositukset ja niiden toteutumisen arviointi.

InnoVisions: kehittävän arvioinnin työkalu

InnoVisions toimii HEVi-portfolion kehittävän arvioinnin ja portfoliojohtamisen työkaluna.

Sen avulla muodostetaan päivittyvää kokonaiskuvaa hanketoiminnasta, tehdään näkyväksi hankkeiden sijoittumista innovaatiopolulle, tunnistetaan ekosysteemien välisiä yhteyksiä ja synergioita sekä arvioidaan yritysten panoksia ja vaikuttavuuden edellytyksiä.

InnoVisions ei ole vain raportointiväline, vaan keskustelua, oppimista ja portfolion suuntaamista tukeva toimintamalli.

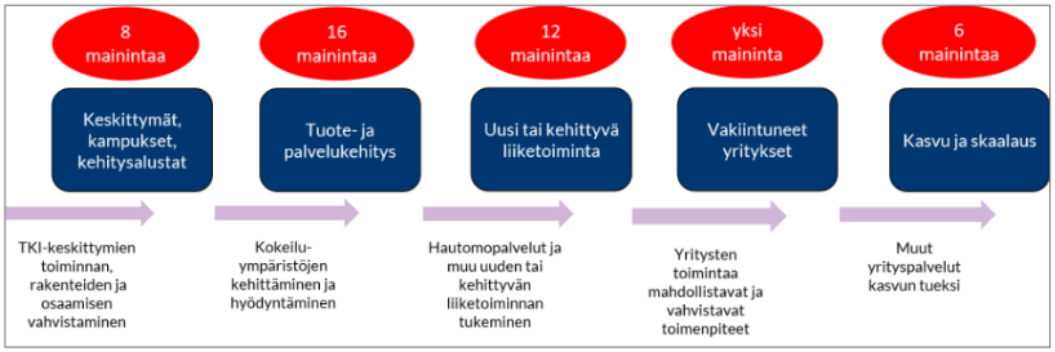
InnoVisions-työkalulla tarkasteltiin 14 hanketta

- Tulos kuvaa HEVi-portfolion vahvuuden kaupunkien yhteisenä innovaatioalustana, jossa kestävä kaupunki, digitaaliset ratkaisut, hyvinvointi, yritysten kasvu ja ekosysteemien kehittäminen kytkeytyvät toisiinsa. Suurin potentiaali on näiden teemojen rajapinnoissa.

HEVi-painopiste	InnoVisions-työkalulla tarkastellut hankkeet	Huomiot
Älykkäät ja kestävät kaupunkiratkaisut	ENPA, SOLMU, Kiertotalot, Kestävän tulevaisuuden kaupunginosat, Food Waste Ecosystem, Avoimen innovaation edistäminen rakennetussa ympäristössä, Metropolitan UAM	Vahvin kokonaisuus. Painottuu energiaan, liikkumiseen, kiertotalouteen, rakennettuun ympäristöön, ruokajärjestelmiin ja kaupunginosien kehittämiseen.
Uudet oppimisympäristöt ja osaamisen digitaaliset ratkaisut	IMMO, Pääkaupunkiseudun pelialan keskittymä, osin Avoimen innovaation edistäminen rakennetussa ympäristössä	IMMO ja peliala kytkeytyvät oppimiseen, immersiivisiin teknologioihin, simulaatioihin ja digitaalisiin osaamisympäristöihin.
Hyvinvointi ja terveysteknologia	KauKo, osin Kestävän tulevaisuuden kaupunginosat, osin SOLMU	KauKo on selkein hyvinvointiteeman hanke, mutta hyvinvointi näkyy myös kaupunkiympäristön, liikkumisen, palveluiden ja arjen sujuvuuden kautta.
Uudet avaukset ja yleinen ekosysteemien kehittäminen	Vaikuttavat ekosysteemit, Pääkaupunkiseudun haastemoottori, Avoimen innovaation edistäminen rakennetussa ympäristössä, LYPPE, Pk-yritysten kansainvälistyminen	Hankkeita, jotka rakentavat toimintamalleja, yhteistyötä, klusterikehittämistä ja portfolion kyvykkyyttä kaikille substanssialoille.

Kuva 11. Hankkeet, joita on tarkasteltu InnoVisions-työkalun avulla.

Haastateltujen päättyvien hankkeiden (N=7) tulokset ja toiminta sijoittuvat InnoVisions-polulla keskivaiheille.

Päättyvät hankkeet eivät ole jääneet vain verkostoitumisen tai ideoinnin tasolle, vaan ne ovat tuottaneet konkreettisia toimintamalleja, kokeiluja, palveluja ja liiketoiminnan mahdollisuuksia. Seuraava kriittinen vaihe on tulosten vieminen kasvuun, skaalaukseen ja pysyviin kaupunkien tai ekosysteemien rakenteisiin.

Kuva 12. Päättymisvaiheessa olevien hankkeiden InnoVisions-tarkastelu.

Haastateltujen päättyvien hankkeiden (N=7) kaupallinen hyöty

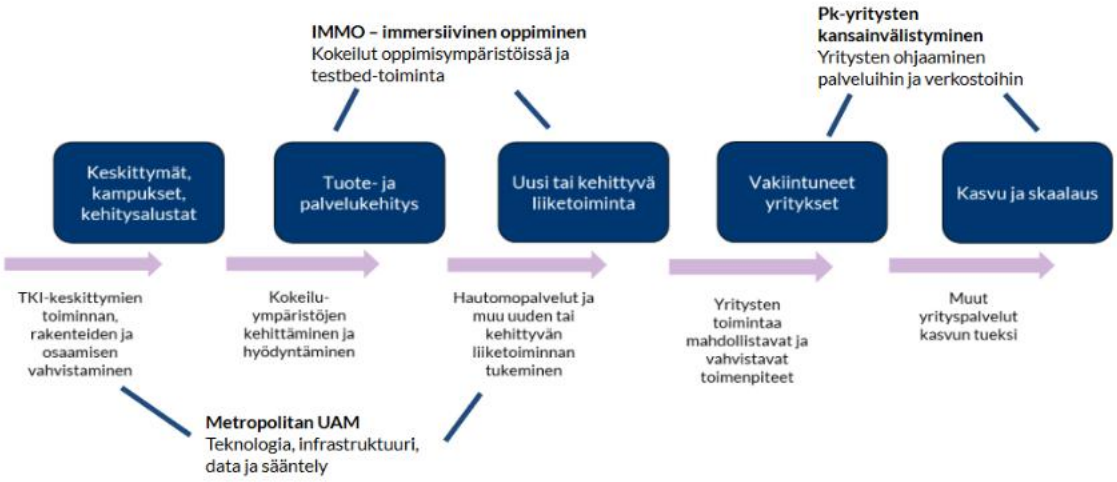
Pilotit ja referenssit painottuvat erityisesti kaupunkiympäristöissä toteutettuihin kokeiluihin, kun taas Food Waste Ecosystem korostuu uusien liiketoimintamallien kehittämisessä.

Haastemoottori ja Laskeutuvat yritykset pääkaupunkiseudulle tukevat vahvimmin markkinoille ja asiakkaisiin pääsyä, ja ekosysteemihankkeiden keskeinen hyöty syntyy yritysverkostoista ja kumppanuuksista.

Hanke	Pilotit & referenssit	Markkinat & asiakkaat	Tuotteet & palvelut	Verkostot & ekosysteemit
Kestävän tulevaisuuden kaupunginosat	Vahva	Tukeva	Tukeva	Tukeva
Food Waste Ecosystem - ruokahävikin vähentäminen ja hävikkiruoan hyödyntäminen	Tukeva	Tukeva	Vahva	Vahva
Pääkaupunkiseudun Haastemoottori	Vahva	Vahva	Tukeva	Vahva
Vaikuttavat ekosysteemit – tuloksellisen klusterikehittämisen reseptit	Ei korostu	Tukeva	Tukeva	Vahva
Avoimen innovaation edistäminen rakennetussa ympäristössä - innovaatioista käytäntöön	Vahva	Tukeva	Vahva	Vahva
KauKo - Kaupunkiympäristöt kokeilualustana hyvinvointi-innovaatioille	Vahva	Tukeva	Tukeva	Tukeva
Laskeutuvien yritysten palvelut pääkaupunkiseudulla	Tukeva	Vahva	Tukeva	Vahva

Kuva 13. InnoVisions-työkalun kautta arvioitu päättyvien hankkeiden hyötyjen kohdentumista eri osa-alueille.

Haastateltujen aloittavien hankkeiden (N=3) toiminnan painotus InnoVisions-polulla

Kuva 14. Alkuvaiheen hankkeiden tarkastelu InnoVisions-työkalulla.

Pääkaupunkiseudun innovaatiotyön tunnettuus ja saavutettavuus

Ohjelmatasoisen viestinnän päätarkoituksena oli helpottaa ja nopeuttaa hankeviestinnän käynnistämistä ja toteuttaa viestintä resurssitehokkaasti. HEVi tarjoaa jokaiselle ohjelmasta rahoitetulle hankkeelle viestinnän yhteisillä verkkosivuilla ja yhteisellä LinkedIn-tilillä. Pääkaupunkiseudun kaupunkien innovaatiotyö onkin ensimmäistä kertaa koottu näin laajasti yhdelle sivustolle. Monialaisen innovaatioportfolion viestintä on opettanut yhteistyön hyödyistä paljon enemmän kuin ennen ohjelmaa osattiin kuvitella.

Ohjelman yhteen kokoava verkkosivusto HEVinnovations.fi

- 21 hankekonsortiota ja 59 osahanketta esitelty
- 277 uutista ja artikkelia julkaistu
- 129 tapahtumaa

Yhteinen kokonaisuus kerää näkyvyyttä ja kasvattaa tunnettuutta

1. **Yli 2000 käyntiä aktiivisina kuukausina**
   Verkkosivusto on verkoston aktiivisessa käytössä. Käynnit syntyvät tapahtumien, hankkeiden, rahoituksen ja muiden osallistumismahdollisuuksien ympärille, mikä kertoo sivuston roolista jatkuvana tiedon ja toiminnan alustana.
2. **807 käyntiä yhdelle tapahtumasisällölle**
   CREATIVITY X TECH X CITY keräsi tammikuussa 2025 aineiston mukaan 807 käyntiä. Myös muut tapahtumat ovat suosituimpien sisältöjen joukossa. Osallistumiseen ja verkostoitumiseen liittyvät sisällöt pystyvät toimimaan vahvoina sisäänkäynteinä koko ekosysteemiin.
3. **Kansainväliset kävijät**
   Aineistossa Suomen jälkeen toistuvasti näkyviä kävijämaita ovat Saksa, Alankomaat, Espanja, Iso-Britannia ja Yhdysvallat. Lisäksi englanninkieliset sisällöt ovat lähes koko tarkastelujakson ajan suosittujen sisältöjen joukossa.
4. **Pitkäkestoisesti kiinnostavaa hankesisältöä**
   Digital Creative Industries and Beyond, Energiapalvelumalli alueille (ENPA), Food Waste Ecosystem ja Kiertotalot näyttäytyvät aineistossa verkkosivujen "kestosuosikkeina". Kiinnostusta eivät synnytä ainoastaan kampanjat ja tapahtumat. Hankesisällöillä on myös jatkuvaa kysyntää.
5. **Monipuoliset reitit**
   Sosiaalinen media tuo tyypillisesti 50–180 käyntiä kuukaudessa, kun taas hakukoneista tuli esimerkiksi tammikuussa 2025 447 käyntiä ja maaliskuussa 2026 428 käyntiä. Viestinnän vaikuttavuus ei rakennu vain sosiaalisen median varaan. Sisältöjä löydetään hakukoneilla, tullaan suoraan sivustolle ja saavutaan kumppanien kautta. Some näyttäytyy aineistossa enemmän yhtenä ekosysteemin liikennettä tukevana kanavana kuin koko verkkoliikenteen moottorina.

Hyödyt ohjelmatasoisesta viestinnästä ja keskitetyistä verkkosivuista

1. Keskitetty viestintä tukee pääkaupunkiseudun monialaisen ja –toimijaisen innovaatioekosysteemin tunnettuutta ja vaikuttavuutta Verkkosivut mahdollistavat organisaationeutraalin alustan seudulliselle innovaatiotoiminnalle. Yhteinen viestintä esittelee yksittäiset hankkeet, tapahtumat ja kokeilut osana laajempaa kokonaisuutta, ja pystyy tehostamaan kohderyhmien siirtymistä palvelusta toiseen. Yhden hankkeen aikaansaama näkyvyys voi myös tukea muita hankkeita, kun viestintä on keskitetty yhdelle alustalle. Käyttäjäpolut osoittavat, että kiinnostus yhteen tapahtumaan tai teemaan voi houkutella tutustumaan myös muihin hankkeisiin, rahoitukseen ja verkostoihin.
2. Verkkosivut toimivat ikkunana pääkaupunkiseudun innovaatiotoimintaan kansainväliselle yleisölle Yhteinen viestintä avaa paikallista innovaatiotoimintaa myös kansainvälisille yleisöille. Kiinnostus verkkosivujen englanninkieliseen sisältöön osoittaa, että pääkaupunkiseudun hankkeet ja verkostot tavoittavat kv-yhteisöä. Lisäksi englanninkielisen sisällön suhteellisesti pienempi osuus EAKR-hanketoiminnassa tukee ajatusta sisältöjen keskittämiselle yhteiselle verkkosivulle.
3. Vaikuttava ja osallistava viestintä ohjaa kohti toimintaa Vaikuttava viestintä ei ainoastaan lisää tietoisuutta, vaan ohjaa yleisöjä kohti osallistumista. Eniten kiinnostusta ovat herättäneet sisällöt, joiden kautta käyttäjä voi osallistua tapahtumaan, verkostoitua, hakea rahoitusta, tutustua kokeiluihin tai päästä mukaan muuten mukaan toimintaan. Palaava verkkosivuliikenne ja hankkeiden, tapahtumien sekä rahoitussisältöjen tasainen kävijävirta kertovat siitä, että sivusto toimii verkostolle luontevana tiedon ja osallistumismahdollisuuksien lähteenä.
4. Kumppaniverkosto toimii samalla viestintäverkostona Ekosysteemin verkosto toimii myös viestinnän jakeluverkostona. Kumppanit tuovat yhteiseen viestintään omat monipuoliset yleisönsä, jolloin sisältöjen vaikutuspiiri laajenee organisaatioiden omien kanavien ulkopuolelle.
5. Vaikuttava viestintä edellyttää myös pitkäjänteistä perusviestintää Pitkäjänteinen hankeviestintä tasapainottaa kampanjaluonteista näkyvyyttä ja tukee löydettävyyttä. Verkkosivuja ylläpidetään yli ohjelmakauden, mikä kumuloi hyötyjä. Toisin kuin yksittäisen hankkeen sivut, ohjelman verkkosivut ehditään löytää ja omaksumaan laajasti eri innovaatiotoimijoiden toimesta. Tunnettuus ja löydettävyys hyödyttävät myös myöhemmin käynnistyviä hankkeita. Hakukoneet tunnistavat verkkosivut keskeisenä tiedon lähteenä seudulla.

Taulukko 3. Ohjelmatasoisen viestinnän hyödyt erityisesti verkkoviestinnässä.

HEVi-koordinaatio kytkee yhteen pääkaupunkiseudun TKI-verkostoa

Koordinaation järjestämät tilaisuudet vuosina 2021–2026:

- **Hankeportfolion rakentaminen**: hankesuunnittelutyöpajat, sidosryhmäkeskustelut, hakuinfot ym.
  42 kpl, 989 osallistumista
- **Kyvykkyyksien kehittäminen**: seminaarit, valmennukset ja koulutukset
  24 kpl, 678 osallistumista
- **Seudun yhteistyön tiivistäminen**: Ekosysteemi-, klusteri- ja muu verkostoyhteistyö
  14 kpl, 558 osallistumista
- **Portfolion synergioiden hyödyntäminen**: HEVi-hankkeiden yhteiset tilaisuudet
  16 kpl, 284 osallistumista

Kaikkiaan tapahtumia on tähän asti ollut lähes 100 ja osallistumiskertoja noin 2500. Palautetta on kerätty suuremmista tapahtumista ja teemallisista sidosryhmätilaisuuksista. NPS on 63 ja parhaat palautteet osallistujilta tulevat n. 20–30 hengen tilaisuuksista, joiden keskiössä on verkostoituminen tai yhteiskehittäminen.

"HEVi's role as a connector and ecosystem enabler is already a significant achievement."

HEVi toimii ekosysteemin yhdistäjänä ja mahdollistajana. Vertaisarvioijat pitävät erityisen merkittävänä sitä, että ohjelma kokoaa yhteen kaupungit, korkeakoulut, tutkimusorganisaatiot ja yritykset yhteisen kehittämisen ympärille.

European Urban Initiative, Peer Review 2026

Keskeiset muutokset

Pääkaupunkiseudun TKI-yhteistyössä on luontevaa synergiaa, sillä kuntarajat eivät ole yritysten kasvun tai onnistuneen innovaatiotyön näkökulmista olennaisia ja seudun laajuinen verkosto tarjoaa huomattavasti enemmän tukea kehittämiseen kuin yksittäiset palvelukokonaisuudet. Runsas joukko yhteistyökumppaneita on lähellä tavoitettavissa ja monialainen ohjelma pystyy ristiin linkittämään niin ihmisiä kuin TKI-alustoja niitä tarvitsevien kehittäjien käyttöön. EU-tason vertailevasta näkökulmasta HEVi-portfolio on kooltaan pieni, monisektorisen yhteistyön näkökulmasta tehokas ja menetelmien osalta innovatiivisten kaupunkien kärkijoukossa.

1. **Pääkaupunkiseudun hajautunutta innovaatiotoimintaa on koottu aiempaa yhtenäisemmäksi kokonaisuudeksi.** Yhteinen pitkäaikainen yhteistyömalli yhdistää kaupunkien, korkeakoulujen, tutkimusorganisaatioiden, yritysten ja muiden kehittäjien toimintaa sekä auttaa vähentämään kehittämistyön pirstaleisuutta.
2. **Kaupunkien yhteinen kyky suunnata ja mahdollistaa innovaatiotoimintaa on vahvistunut.** Helsinki, Espoo ja Vantaa määrittelevät yhteisiä tavoitteita, kokoavat toimijoita yhteen ja suuntaavat hankeportfoliota seudullisten tarpeiden pohjalta. Kaupungit toimivat samalla yritysten, korkeakoulujen, tutkimusorganisaatioiden ja muiden kehittäjien välisen yhteistyön mahdollistajina.
3. **Pääkaupunkiseudun TKI-toimijoiden yhteistyö ja keskinäinen tuntemus ovat vahvistuneet.** Yhteinen valmistelu, hankeklinikat, verkostot ja sidosryhmätilaisuudet ovat madaltaneet yhteistyön käynnistämisen kynnystä. Samalla hankkeiden välinen ristiinpölytys on lisääntynyt yli organisaatio-, teema- ja hankerajojen. Systemaattinen kumppanuuksien rakentaminen, monialaisuuden kannustimet, yritysten kaupallistamispolut sekä kaupunkilaisten ja kansalaisyhteiskunnan osallistuminen vaativat kuitenkin edelleen kehittämistä.
4. **Innovaatiotoiminnan suunnitteluun ja johtamiseen on syntynyt uusia yhteisiä kyvykkyyksiä.** Hankevalmistelun sparraus, portfolioajattelu ja kehittävä arviointi auttavat kytkemään yksittäiset hankkeet seudullisiin tarpeisiin, laajempiin ekosysteemeihin ja yhteisiin strategisiin tavoitteisiin. Ekosysteemitasolla suurin keskeneräinen kysymys on tulosten juurtuminen ja kehittämisen riittävän pitkäjänteinen edistäminen, kun uutta luodaan pääosin tilapäisellä ulkoisella rahoituksella.
5. **Yhteinen viestintä on tehnyt pääkaupunkiseudun innovaatiotoiminnasta näkyvämpää ja saavutettavampaa.** Hankkeet, tapahtumat, rahoitusmahdollisuudet ja kokeiluympäristöt näyttäytyvät yhteisellä alustalla osana laajempaa kokonaisuutta. Keskeinen jatkohaaste on varmistaa, että parhaille toimintamalleille, työkaluille ja yhteistyörakenteille löytyy pysyvä omistajuus myös hankerahoituksen päätyttyä.

Käynnissä olevat ja päättyneet hankkeet

Ohjelmatasolla HEVi-koordinaatio edistää ja ylläpitää seudullista keskustelua innovaatioekosysteemien tilasta ja tulevaisuudesta. Koordinaatio huolehtii osaltaan tilannekuvan jakamisesta sidosryhmilleen, mutta osallistuu myös innovaatiotoiminnan kyvykkyyksien vahvistamiseen yhteisten tilaisuuksien, viestinnän ja koulutuksen keinoin. Portfoliossa on kuitenkin useita hankkeita (ks. kuva alla), jotka tukevat TKI-keskittymien ja ekosysteemien elinvoimaisuutta pääkaupunkiseudulla. Nämä hankkeet kytkevät seudun TKI-toimijoita yhteen, ja rakentavat verkostoja palvelemaan toimijoiden yhteisiä tavoitteita.

Kuva 15: Ohjelman hankkeet menetelmällisessä kokonaisuudessa *TKI-keskittymien toiminnan, rakenteiden ja osaamisen vahvistaminen*

Vertaisarvioijat suosittelevat kaupunkien välisten synergioiden vahvistamista edelleen ja koko metropolialueen profiilin yhteistä hyödyntämistä. Yhteistyö- ja hallintamallissa tulisi olla hanke- ja ohjelmakaudet ylittäviä rakenteita ja toimintatapoja.

European Urban Initiative, Peer Review 2026

Lopuksi

Vaikuttava yhteinen työ innovaatioekosysteemeissä

Menestystekijät ekosysteemihankkeissa

Ohjelmatason tarkastelussa on noussut esiin toistuvia havaintoja siitä, millaisesta innovaatioekosysteemien hanketyöstä syntyy tehokkaasti tuloksia ja mitkä tekijät hidastavat tai estävät tulosten syntymistä. Hankkeiden vertaistuki toisilleen, parhaiden käytäntöjen jakaminen ja hankkeiden sparraus valmistelusta alkaen ovat keinoja välittää tietoa ja laajentaa osaamista. **Ekosysteemihankkeissa onnistuminen edellyttää paljon muutakin kuin perusosaamista hanketyöstä – kulmakiviä ovat yhteistyö kumppaneiden kanssa ja toiminnan sovittaminen laajempaan kokonaisuuteen.**

Mitkä ovat uudistavien, systeemisten ja elinkeinopoliittisesti merkittävää tulosta tekevien hankkeiden tunnuspiirteitä?	**Mikä heijastaa heikommin vaikuttavaa ja lyhyen aikavälin siilomaiseen optimointiin perustuvaa hanketyötä?**
• Vahvasti synerginen ote ja vastavuoroiset kumppanuudet ekosysteemityön lähtökohtana • Hankkeella haetaan strategista muutosta tekemiseen ja suurempia hyötyjä kuin mitä yksin olisi mahdollista saavuttaa • Selkeä yrityspalvelurajapinta varmistaa merkityksellisten tulosten syntymisen jo hankeaikana • Konsortion tiimityö on arkista ja päämäärät jaetaan • Hanke yhdistyy aihepiirinsä laajempaan toimijaverkostoon, ei rajaudu konsortion yhteistyöhön • Moninkertaistuvat tulokset: hankkeen aikaansaamien asioiden vaikutus laajenee verkostoissa yhä uusiksi tuloksiksi synnyttäen pitkäkestoisen kasvun kierteen	• Konsortion osahankkeet toimivat irrallisina ja toimenpiteet suunnitellaan oman siilon sisällä • Hankerahoitus on ensisijaisesti tapa kattaa osa kustannuksista – hankkeen toimintaa on vaikea erottaa ja tunnistaa perustyöstä • Hanke nähdään tilapäisen resurssin tuojana, ei strategisena ekosysteemityön välineenä ja suurempien tavoitteiden mahdollistajana • Hanketyötä ei tunnisteta organisaatiolle keskeisenä kehittämisen välineenä – odotuksena ovat ekosysteemityön tulokset, mutta sen edellyttämää työotetta ja yhteistyön logiikkaa ei tueta arjessa • Kehittäminen tehdään hankkeen piirissä ja parhaat oivallukset jäävät paperille, eivätkä muuta tekemisen tapaa

Taulukko 4. Laadullisia havaintoja hankkeiden menestystä edistävistä ja estävistä tekijöistä.

Ekosysteemityön mittaaminen ja vaikuttavuuden tunnistaminen

Missä tehdään vaikuttavimmat tulokset ekosysteemisopimuseurolla ja millä tavalla tätä tulisi mitata? Toistaiseksi siihen ei ole yhtenäisiä ja vertailukelpoisia työkaluja. Tärkeää on onnistua saavuttamaan jotain vähintään paikallisesti merkittävää, jolla on vipuvaikutusta seudun elinvoimaan. Myös epäonnistumisen on oltava sallittua, kun kehittämisrahoituksesta on kyse, sillä muutoin tavoitetaso jää turhan matalalle. **Rahoituksen toimintamallien tulee olla rehellisesti kunnianhimoisia, sopivasti riskiä sietäviä, uusia avauksia kokeilevia ja avoimeen tietoperustaiseen päätöksentekoon perustuvia.**

> Täydellistä mittausjärjestelmää ei ole olemassa ja arviointiin käytettävien resurssien tulee olla oikeassa suhteessa niin toiminnan volyymiin kuin tavoiteltuihin hyötyihin. Tarvitaan useita toisiaan täydentäviä lähestymistapoja, joissa viestintä ja arviointi tukevat toisiaan.
>
> Vaikuttavuuden arvioinnissa voitaisiin siirtyä pelkästään teknisiin mittareihin perustuvasta tarkastelusta kohti mallia, jossa yhdistyvät strateginen tarinankerronta, muutamat selkeät avainmittarit sekä näkyvät käytännön esimerkit.
>
> **European Urban Initiative, Peer Review 2026**

Rahoitus ohjaa tarkastelemaan EAKR-indikaattoreita ja niiden ulkopuolelle jää paljon laadullista tietoa. Innovaatioiden määrän mittaaminen ei kerro niiden merkittävyydestä ja vaikutuksesta kaupunkikehitykseen. Elinkeino- ja innovaatiopoliittisten tulosten lisäksi hankkeista syntyy muutakin hyvää. Esimerkiksi oppimisympäristöjen ja hyvinvointipalvelujen kehittäminen on globaalisti merkittävä mahdollisuus vaikuttaa ihmisten elämän laatuun, terveyteen ja osaamiseen. Hankkeista voi syntyä niin paikallisia avauksia ja parantuneita käytäntöjä kuin kansainvälistä vientiä ja laajalle leviäviä hyvinvointivaikutuksia.

HEVi-ohjelmassa on tunnistettu useita tekijöitä, jotka kytkeytyvät hanketyön vaikuttavuuteen. On keskeistä, että toimimme ekosysteemityön logiikalla ja vahvistamme koko ajan yhteistyöverkostojen synergistä voimaa. Seudun kokoon nähden pieni portfolio voi olla erittäin vaikuttava, kun työ kohdistuu oikeisiin asioihin ja se rakennetaan yhdessä tavoitteen kannalta olennaisten kumppanien kanssa. Muiden EU-maiden hankekehittäjien huomio on HEVissä kiinnittynyt erityisesti siihen, kuinka laajaa yhteistyötä voidaan synnyttää vertaillen pienellä rahoituksella. Ohjelman käytännöistä ovat olleet kiinnostuneita monet toimijat, joilla on moninkertaiset EU-rahoitusbudjetit käytettävissään.

Pitkän aikavälin tulokset ja kerrannaisvaikutukset

Muuttuvatko ohjelman tuotokset ja välittömät tulokset kestäväksi kaupunkikehitykseksi, kannattavaksi liiketoiminnaksi, kaupunkien verotuloiksi, innovaatio- ja kasvukeskittymien menestystekijöiksi, elinvoimaksi koko seudulle ja hyvinvoinniksi asukkaille?

Kestävän kaupunkikehityksen rahoitus saa aikaan sellaista, joka muutoin jäisi resurssien rajallisuuden vuoksi paljon pienemmäksi toteutukseksi tai jota ei tehtäisi ollenkaan. Mahdollisesti HEVi-portfolion kaikista suurin vaikuttavuus syntyy siitä, mitä se edelleen seudulle vivuttaa ja mikä näkyy vasta tulevaisuudessa saavutettavina hyötyinä. Esimerkiksi seudulle saapuneiden kansainvälisten startup-yrittäjien kautta voi syntyä sellaisia kerrannaisvaikutuksia, jotka tuovat lisää kansainvälistä verkostoitumista, pääomaa ja aktiivisuutta seudulle. Uudet avaukset avaavat seuraavia ovia ja mahdollisuuksia, joita vielä ei voi nähdä ja joita ei ilman näitä hankkeita olisi voitu saavuttaa. Merkittävää on myös se osaaminen, jota kaupunkeihin kertyy kehittämishankkeista.

Viisi havaintoa vaikuttavasta ekosysteemityöstä

1. **Vaikuttavuus syntyy yhteistyöstä, ei yksittäisistä hankkeista.**
   Parhaimmillaan hankkeet rakentuvat osaksi laajempaa ekosysteemiä, vahvistavat toimijoiden välistä yhteistyötä ja synnyttävät tuloksia, jotka jatkuvat yksittäisen hankkeen jälkeen.
2. **Parasta tulosta syntyy, kun hanke nähdään yhteisenä ja strategisena uudistumisen välineenä.**
   Vaikuttavimmissa hankkeissa ei rahoiteta vain organisaatiokohtaista toimintaa, vaan ratkaistaan yhteisiä ongelmia, kokeillaan uusia toimintamalleja ja rakennetaan uusia kyvykkyyksiä.
3. **Pienikin rahoitus voi synnyttää suuren vipuvaikutuksen.**
   Ratkaisevaa ei ole vain hankesalkun koko, vaan se, kohdistuuko työ oikeisiin asioihin ja saadaanko mukaan tavoitteen kannalta olennaiset kumppanit. Tulosten moninkertaistuminen verkostoissa voi olla merkittävä osa ohjelman vaikuttavuutta.
4. **Vaikuttavuutta ei voida kuvata pelkillä hankemittareilla.**
   Määrällisten indikaattorien rinnalle tarvitaan laadullista arviointia, käytännön esimerkkejä ja strategista tarinankerrontaa, jotta voidaan tunnistaa innovaatioiden merkitys, toimintatapojen muutokset ja ekosysteemien vahvistuminen.
5. **Suurimmat vaikutukset voivat näkyä vasta hankkeiden päättymisen jälkeen.**
   Pitkän aikavälin vaikuttavuus syntyy siitä, mitä hankkeiden tulokset jatkossa synnyttävät: uusia yrityksiä ja liiketoimintaa, verkostoja, investointeja, osaamista, toimintamalleja ja seuraavia kehitysaskelia. Siksi kaikkia ekosysteemityön vaikutuksia ei ole mahdollista nähdä hankkeen toteutusaikana.

Tietokoosteessa hyödynnetyt tietolähteet: Eura2021-järjestelmän tietopankki ja koosteaineistot, Innokaupungit.fi, HEVin oma seuranta.

Pääkaupunkiseudun innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen toteutusta koordinoi ja fasilitoi HEVi – Pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimuksen koordinaatiohanke, joka on Euroopan Unionin osarahoittama 1.5.24-31.3.28. Koordinaatiohankkeen budjetti on 1,6 MEUR, josta 60 % on EAKR-tukea (988 170) ja 40 % rahoittavat Helsingin (360 581), Espoon (148 130) ja Vantaan kaupungit (150 070).

Liitemateriaali

LIITE 1: Lisätietoa ekosysteemisopimusrahoituksesta

Aluekehitysrahoituksen käyttö ekosysteemikehittämisessä

Kestävän kaupunkikehityksen rahoitusta, jota ohjelmassa ohjataan hanketoimintaan, voidaan kohdentaa vain sellaiseen **uuden kehittämiseen, jolla on aluekehityksen kannalta arvoa** ja näin ollen hanketyössä painottuu mm. seudullisten toimintamallien ja TKI-yhteistyön parantaminen. Esimerkiksi vakiintunut palvelutuotanto yrityksille ei ole mahdollinen rahoitettava toiminto, mutta hanke voi sisältää sellaista palvelutuotantoa, jolla on selkeää uutuusarvoa ja joka on osa laajempaa kehittämisen kokonaisuutta. Laadullinen muutosten analyysi on tärkein osa ohjelman tulosten tarkastelua.

Jokaisen EU-rahoitetun kehityshankkeen tulee olla uniikki, sillä rahoitusta myönnetään vain uuteen toimintaan. Hankkeiden tuottamat tulokset eivät siten hankekokonaisuuksien tasolla ole vertailukelpoisia keskenään. Tulosten tulkinta edellyttää kunkin ekosysteemin tilanteen ja kehittämisen aihepiirin tuntemusta ja siksi HEVi onkin ottanut käyttöön kehittävän arvioinnin InnoVisions-työkalun, jonka avulla yhdessä hankeasiantuntijoiden kanssa luodaan kuvaa sekä siitä muutoksesta, jota on saatu aikaan, että jatkokehityspotentiaalista.

Yksittäisen hankkeen tulokset voivat olla merkityksellisiä jo sellaisenaan, mutta usein ekosysteemihankkeiden tulokset ovat merkityksellisiä vain, jos ne tuottavat laajemmalle aluekehityksen kokonaisuudelle arvoa ja sopivat ajankohtaisen kehittämisen kontekstiin. Näin ollen tulkinnassa on hyvä huomioida se, mitä koko ekosysteemiin syntyy, kun hanke tuottaa tietyn tuloksen. Millä tavalla ekosysteemin toiminta rikastuu? Mitä saavutetaan yhdessä enemmän? Millainen systeeminen vipuvaikutus tuloksilla on?

Rahoituksen ja tulosten tarkastelu EAKR-erityistavoitteiden mukaan

Rahoituksen linjaukset ovat vahva ohjaustekijä hankkeiden rakentumiselle ja toiminnan kohdentumiselle. Ekosysteemisopimusten tavoitteissa korostuvat elinkeinopoliittiset ja yrityskenttään kohdistuvat vaikutukset, mutta rahoitussäädökset eivät mahdollista yritysten tasavertaista osallistumista hankekumppaneina eikä yritysten liiketoiminnan suoraa tukea. Rahoitushakuja avatessa HEVin on ollut mahdollista määritellä, mistä EAKR-ohjelman erityistavoitteista rahoitusta voi hakea. Erityyppiset erityistavoitteet ohjaavat erilaisten tulosten syntymiseen (ks. taulukko 1) ja ovat näin ollen tärkeä ohjauskeino portfolion vaikuttavuuden johtamisessa.

Sekä HEVi-portfoliossa että kansallisessa Innokaupunkien kokonaisrahoituksessa erityistavoitteen **1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen** osuus koko portfolion rahoituksesta on n. 60 %. Toiseksi merkittävin erityistavoite HEVissä on **1.3 Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn parantaminen**. 1.1-erityistavoitteen hankekokonaisuuksien budjetit ovat keskiarvoltaan suurempia kuin 1.3-erityistavoitteessa. Osahankkeita 1.1-erityistavoitteen alla on 38 kpl ja 1.3:ssa 20 kpl, eli 1.1-erityistavoitteen budjetin suuruutta selittää myös keskimäärin isommat konsortiot ko. erityistavoitteessa. Molemmissa erityistavoitteissa on saman verran yksittäishankkeita (2 kpl).

Kuva 1: Hankerahoitus kohdistuu valtaosin innovaatiopolun varhaisen vaiheen tukemiseen.

Erityistavoite 1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen	
Indikaattori	**Summa**
RCO07 Yhteiseen tutkimushankkeeseen osallistuvat tutkimusorganisaatiot	15
RCO10 ja NO05 Tutkimus- ja kehittämisorganisaation vetämään hankkeeseen osallistuneet yritykset	179
NO02 Yhteiskehittämistä tukevat alustat ja verkostot	104
NO03 Yhteiskehittämiseen osallistuvat yritykset	530
RCR01 Uudet tuella aikaansaadut työpaikat	3
SL01 uusiin tuella aikaansaatuihin työpaikkoihin työllistyvät naiset	3
RCR03 Tuote- tai prosessi-innovaatioita toteuttavat pienet (ml. mikroyritykset) tai keskisuuret yritykset	57
NR01 Verkostojen ja innovaatioekosysteemien kehittämät innovaatiot, tuotteet ja palvelut	130
NR02 TKI-infrastruktuuria käyttävät yritykset	4

Erityistavoite 1.3 Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn parantaminen	
Indikaattori	**Summa**
RCO05 Uudet tuella aikaansaadut yritykset	86
ST01 uudella tuella aikaansaaduista yrityksistä naisten perustamia	29
RCO10 ja NO05 Tutkimus- ja kehittämisorganisaation vetämään hankkeeseen osallistuneet yritykset	67
RCO15 Perustettujen yrityshautomojen kapasiteetti, yrityksiä/vuosi (vain tuensaaja)	117
RCR01 Uudet tuella aikaansaadut työpaikat	294
SL01 uusiin tuella aikaansaatuihin työpaikkoihin työllistyvät naiset	68
RCR03 Tuote- tai prosessi-innovaatioita toteuttavat pienet (ml. mikroyritykset) tai keskisuuret yritykset	120
NR03 Pk-yritykset, jotka aloittavat uuden liiketoiminnan	90

Taulukko 1: Erityistavoitekohtaiset tuotos- ja tulosindikaattorit HEVinnovations-ohjelmassa vuosilta 2023-2025

Rahoitus eri organisaatioille

Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit hyödyntävät niin HEVin kuin kansallisen Innokaupungit-kokonaisuuden ekosysteemisopimusrahoitusta. Ohjelmakauden alussa kaupungit saivat myös kansallista AKKE-rahoitusta koordinaation käynnistykseen. Seuraavien kaupunkikohtaisten kokonaisuuksien lisäksi kaupunkien toiminta ja rahoitus kytkeytyy myös HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän HEVi-hankkeisiin.

Kuva 2. Helsingin kaupungin eri organisaatioiden rahoituskokonaisuus HEVissä.

Kuva 3. Helsingin hankeportfolion painopisteet.

Kuva 4. Espoon kaupungin rahoituskokonaisuus HEVissä.

Kuva 5. Espoon hankeportfolion painopisteet.

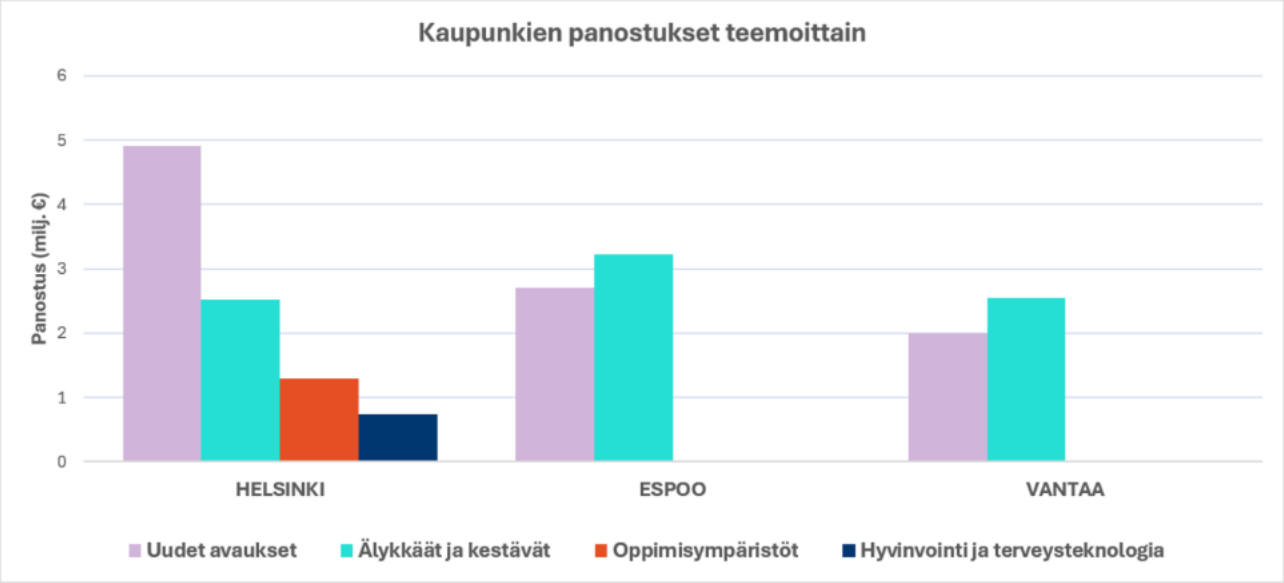

Kuva 6. Vantaan kaupungin rahoituskokonaisuus HEVissä.

Kuva 7. Vantaan hankeportfolion painopisteet.

Alla olevaan kaavioon on tuotu yhteen kolmen kaupungin kokonaishankebudjetit per ohjelman painopiste. Sekä Uudet oppimisympäristöt ja osaamisen digitaaliset ratkaisut sekä Hyvinvointi ja terveysteknologia ovat painopisteitä, joihin on syntynyt hanketoimintaa kaupunkien toimesta vain Helsingin kaupungin osalta.

Kuva 8. Kaupunkien hankkeiden toteutuneet painopisteet HEVi-ohjelmassa.

Kaupunkien yhteistä hankerahoitusta on myös HSY:n HEVi-hankkeissa, joita on syntynyt kaksi kiertotalouden alalle.

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä **267 015 EUR**	**2 hanketta:** Kiertotalot Kiertodata - Datalla kiertotaloutta rakentamiseen

Kuva 9. HSY:n HEVi-hankkeet.

Metropolia on seitsemässä HEVi-rahoitetussa hankkeessa mukana. Näin ollen Metropolialla on heti kaupunkien jälkeen seuraavaksi eniten HEVi-portfolion hankkeita (08/2026). Metropolian hankkeet ovat myös sisällöltään hyvin monialaisia. Mukana on niin ruokajärjestelmän kehitystä, energiatehokkuutta, liikenneratkaisuja kuin poikkileikkaavia teknologioita ja luovien alojen yhteistyötä.

Kuva 10. Metropolian HEVi-hankkeet.

Helsingin yliopisto on neljässä eri HEVi-hankkeessa mukana. Euromäärällisesti HY on heti kaupunkien jälkeen HEVi-rahoituksen suurin hyödyntäjä. Hankkeet ovat monelta eri alalta ja kytkevät HEVi-toimintaa eri kampuksille. Yliopisto on mukana myös ReArm-teemaa tukevassa DualBoost-hankkeessa.

Kuva 11. Helsingin yliopiston HEVi-hankkeet.

Aalto-yliopiston organisaatiot ovat monipuolisesti HEVi-yhteistyössä mukana. HEVi-rahoitusta on myönnetty yhteensä kuudelle eri osahankkeelle, jotka kytkevät HEVi-portfolion mm. digitaalisiin luoviin aloihin ja terveysteknologiaan.

Kuva 12. Aalto-yliopiston ja Aalto-yliopistokiinteistöjen (ACRE) HEVi-hankkeet.

Laurea on HEVi-hankkeissa toteuttajana neljällä eri osahankkeella. Teemat kytkeytyvät HEVin kolmeen painopisteeseen: kaupunkiratkaisuihin, hyvinvointiin ja oppimisteknologioihin.

Kuva 13. Laurean HEVi-hankkeet.

Edellä mainittujen lisäksi mukana on vielä kuusi eri organisaatiota, joilla on yhdestä kahteen HEVi-rahoitettua hanketta. Yhteistyötä ja verkostoitumismahdollisuuksia on markkinoitu myös muille seudun toimijoille, mutta mm. korkean omarahoitusprosentin vuoksi kaikki kiinnostuneet eivät ole

pystyneet osallistumaan rahoitushakuihin ja portfolion EAKR-keskeisyyden vuoksi esimerkiksi toisen asteen oppilaitokset eivät ole juuri tunnistaneet yhteistyön paikkoja, vaikka synergioita olisi luultavasti löydettävissä esimerkiksi yritysyhteistyöstä.

Organisaatiot, joilla on 1-2 osahanketta HEVi-portfoliossa:	
Haaga-Helia 0,6 MEUR	AI Start – Tekoälyhautomo Immersiivisen oppimisen ekosysteemi IMMO
VTT 0,1 MEUR	Food SystemiCity –ohjelma Metropolitan UAM – Kaupunki-ilmailun kehittäminen pk-seudulla
Luonnonvarakeskus 0,3 MEUR	Food SystemiCity –ohjelma Food waste ecosystem
Suomen ympäristökeskus 0,06 MEUR	KYLKI – Kaupunkiseutu ja yritykset luontopositiivisuuden kirittäjinä
LIMOWA ry 0,2 MEUR	Kulkee – Ilmastoviisaat, innovatiiviset ja energiatehokkaat kuljetukset
Taideyliopisto 0,2 MEUR	Crea+Tech Growth Lab

Kuva 14. Muiden toteuttajien HEVi-hankkeet.

Tukitoimiluokat, joihin rahoitus kohdentuu

Kun tarkastellaan rahoituksen tukitoimiluokkia, myös niissä näkyy portfolion rahoituksen suurin kohdentuminen TKI-työhön ja innovaatioiden kaupallistamisen varhaisiin vaiheisiin, mutta erityisesti pk-yrityksiä hyödyttävät tukitoimiluokat kattavat yhteensä noin 40 % pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimusrahoituksesta.

RAHOITUKSEN TUKITOIMILUOKKA	OSUUS PORTFOLIOSTA (%)
029 Tutkimus- ja innovointiprosessit, yritysten, tutkimuskeskusten ja yliopistojen välinen teknologian siirto ja yhteistyö, jossa keskitytään vähähiiliseen talouteen sekä kykyyn selviytyä ilmastonmuutoksesta ja sopeutua siihen	39
021 Pk-yritysten kehittäminen ja kansainvälistyminen, mukaan lukien tuotannolliset investoinnit	14
012 Tutkimus ja innovointi julkisissa tutkimuskeskuksissa, korkeakouluissa ja osaamiskeskuksissa, myös verkottuminen (teollinen tutkimus, kokeellinen kehittäminen, toteutettavuustutkimukset)	13
026 Tuki innovaatioklustereille, myös yritysten, tutkimusorganisaatioiden ja viranomaisten välisille innovaatioklustereille, ja yritysverkostoille, jotka hyödyttävät pääasiassa pk-yrityksiä	10
013 Pk-yritysten digitointi (mukaan lukien verkkokauppa ja -liiketoiminta, verkottuneet liiketoimintaprosessit, digitaaliset innovointikeskukset, elävät laboratoriot, verkkoyrittäjät ja tieto- ja viestintätekniikan startup-yritykset, yritystenvälinen kauppa)	6
025 Yrityshautomot, tuki spin-off- ja spin-out-yrityksille ja startup-yrityksille	6
027 Innovointiprosessit pk-yrityksissä (prosessien, organisaation, markkinoinnin, yhteiskehittämisen, käyttäjien ja kysynnän ohjaama innovointi)	4
053 Älykkäät energiajärjestelmät (myös älykkäät verkot ja tieto- ja viestintätekniset järjestelmät) ja niihin liittyvä varastointi	4
030 Tutkimus- ja innovointiprosessit, yritysten välinen teknologian siirto ja yhteistyö, jossa keskitytään kiertotalouteen	3

Kuva 15: Pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimusrahoitusta saaneiden hankkeiden rahoituksen tukitoimiluokat ja niiden osuudet kokonaisuudesta.

Kansallinen ekosysteemisopimusrahoitus pääkaupunkiseudulla

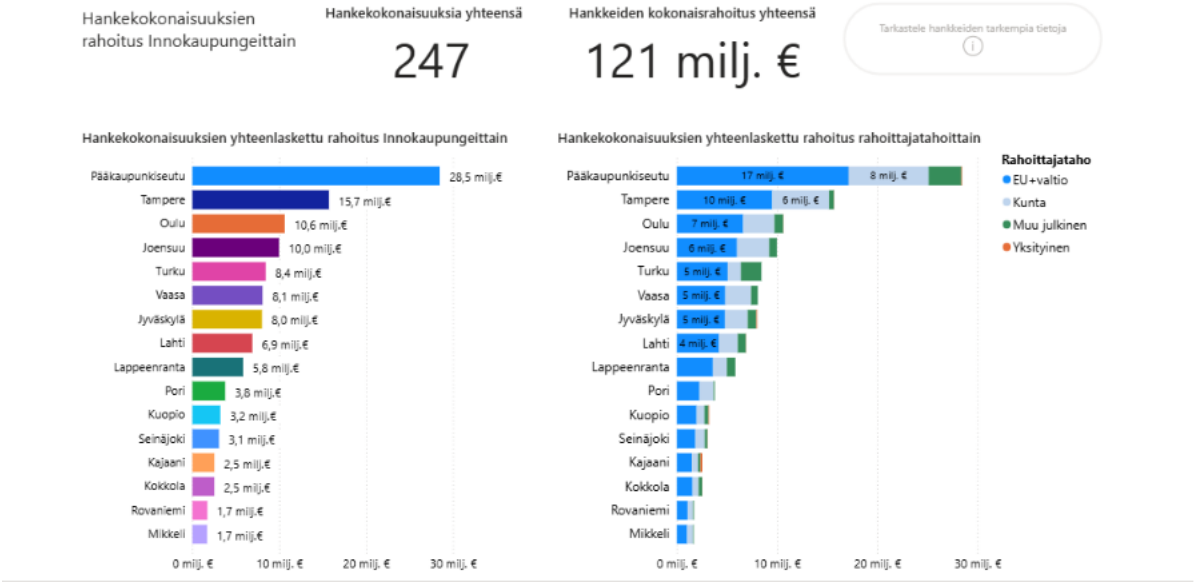
Helsinki, Espoo ja Vantaa ovat mukana myös kansallisissa Innokaupunkien konsortioissa. Mikäli kansallisten hankkeiden budjetit olisivat suurempia ja pystyttäisiin aidosti kokoamaan Suomen tasolla kattavia ekosysteemihankkeita, löytyisi pk-seudulta useampiinkin teemoihin kiinnostuneita partnereita. Budjetit ovat kuitenkin mahdollistaneet vain pieniä ja lyhyitä hanketoteutuksia.

Kuva 16. Pääkaupunkiseudun saama kansallinen ekosysteemisopimusrahoitus.

Innokaupunkien kokonaisuus

Pääkaupunkiseudun toteutunut osuus (28 472 675 eur) kansallisesta Innokaupunkien toteutuneesta rahoituksesta (120 624 846 eur) on elokuun 2026 seurannan mukaan 24 %. Seudulle keskittyy noin puolet kansallisesta TKI-toiminnasta, joten jo pelkästään rahoituksen suhde verkostojen laajuuteen tekee kaupunkien ekosysteemityöstä hyvin erilaista kuin muissa Innokaupungeissa.

Kuva 17. Kansallinen ekosysteemisopimusrahoitus eri kaupunkiseuduille.

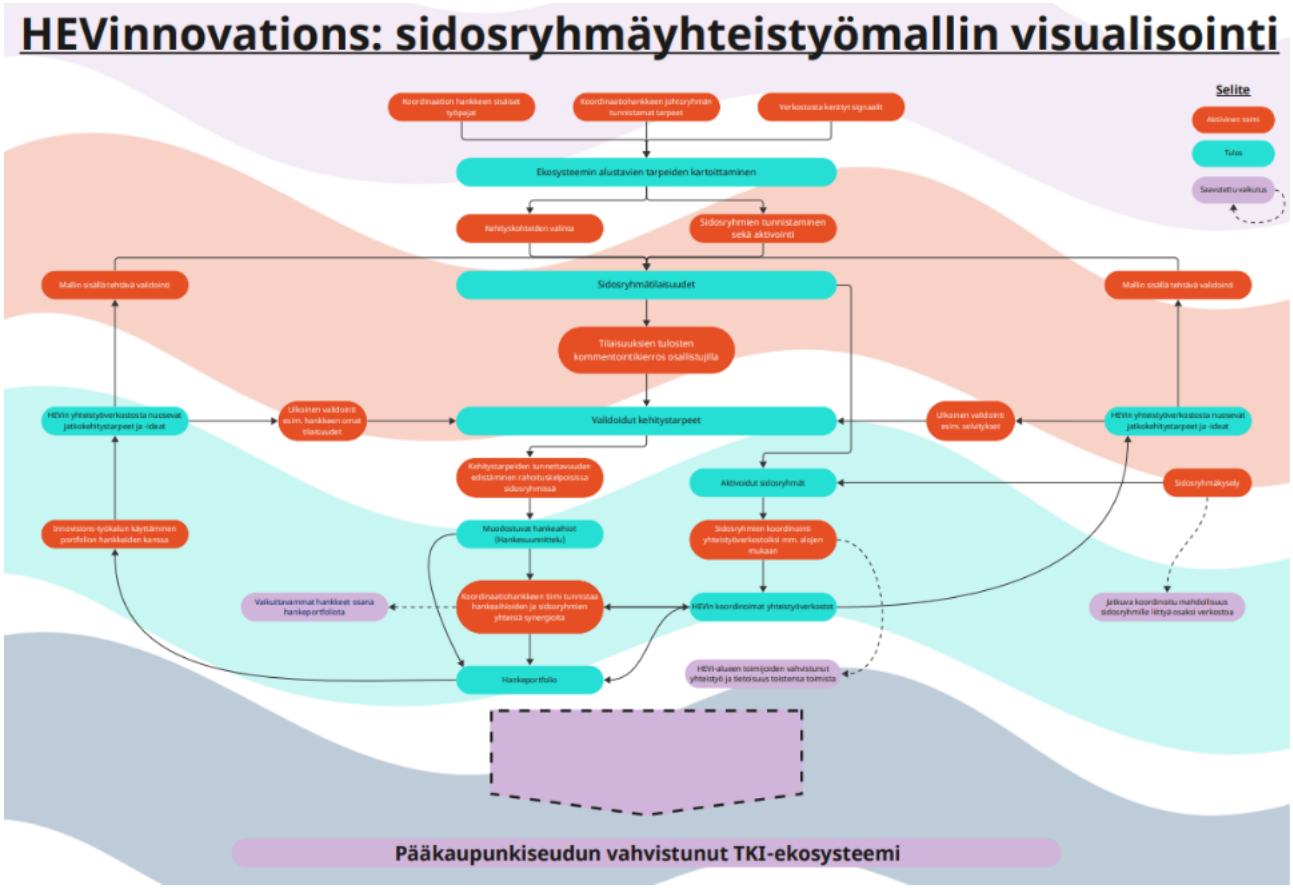
LIITE 2: TKI-yhteistyön tiivistäminen pääkaupunkiseudulla

Monessa HEVi-hankkeessa kootaan yhteen hankkeen toiminnan kannalta merkittäviä yhteistyöverkostoja. Tämän lisäksi HEVi-koordinaatio tuo yhteen etenkin julkisen sektorin TKI-toimijoita, jotta pääkaupunkiseudun toimijat tuntisivat toisensa ja seudullisesti vaikuttavia hankkeita saadaan toteutumaan. Pääkaupunkiseudulla innovaatiotyön volyymi mahdollistaa sen, että keskeiset toiminnot aihepiireittäin pystytään tunnistamaan. Kaupunkikehityksen kannalta keskeisiä organisaatioita on joitain kymmeniä, joten organisaatiotasolla tarkasteltuna kaikki pystytään tavoittamaan ja kutsumaan mukaan. Muutos kentän toiminnassa ja henkilöiden vaihtuvuus on kuitenkin kaikkiaan niin suurta, että kasvun ja innovaatioiden palveluiden tuntemus vanhenee nopeasti. Monialaiseen innovaatiotyöhön täytyy aivan erityisesti panostaa, sillä sitä tukevia verkostoja, rahoituksia ja mekanismeja on hyvin vähän.

Helsingin, Espoon ja Vantaan metropolialue on suomalaisittain suuri, vilkas, elävä ja kansainvälinen keskus, jossa asioita ei voi rakentaa sen varaan, että kaikki tuntevat toisensa henkilötasolla tai että ekosysteemin toimintaa toteuttaisi vakiintunut verkosto. Kansainvälisesti merkittäviin kaupunkiseutuihin vertaillen alue on kuitenkin uudellekin tulijalle kompaktin kokoinen, saavutettava ja avoimen yhteistyön innovaatioekosysteemi. Tämä on aito vahvuus ja kilpailutekijä.

Uudet aloitteet on aina sovitettava kulloiseenkin tilanteeseen ja tuleviin näkymiin, joten seitsemän vuoden ekosysteemisopimuksen aikana tilannekuvaa ja kehittämisen suunnitelmia on vähintään jokaisen rahoitushakukierroksen kohdalla päivitettävä kolmen kaupungin ja verkoston yhteistyössä. Hankerahoitukset ovat seudun kokoon nähden pieniä ja tulevat eri rahoituslähteistä. Jotta näistä saadaan koottua vaikuttava innovaatiohankkeiden portfolio, tarvitaan koordinaatiota ja fasilitointia, jota HEVi – Pks-ekosysteemisopimuksen koordinaatiohanke toteuttaa muun muassa

- järjestämällä tilaisuuksia,
- kytkemällä ihmisiä sekä verkostoja yhteen,
- tuottamalla viestintää yhteisille alustoille ja
- kehittämällä toimintatapoja, kuten sidosryhmäyhteistyön toimintamalli (alla kuvassa)

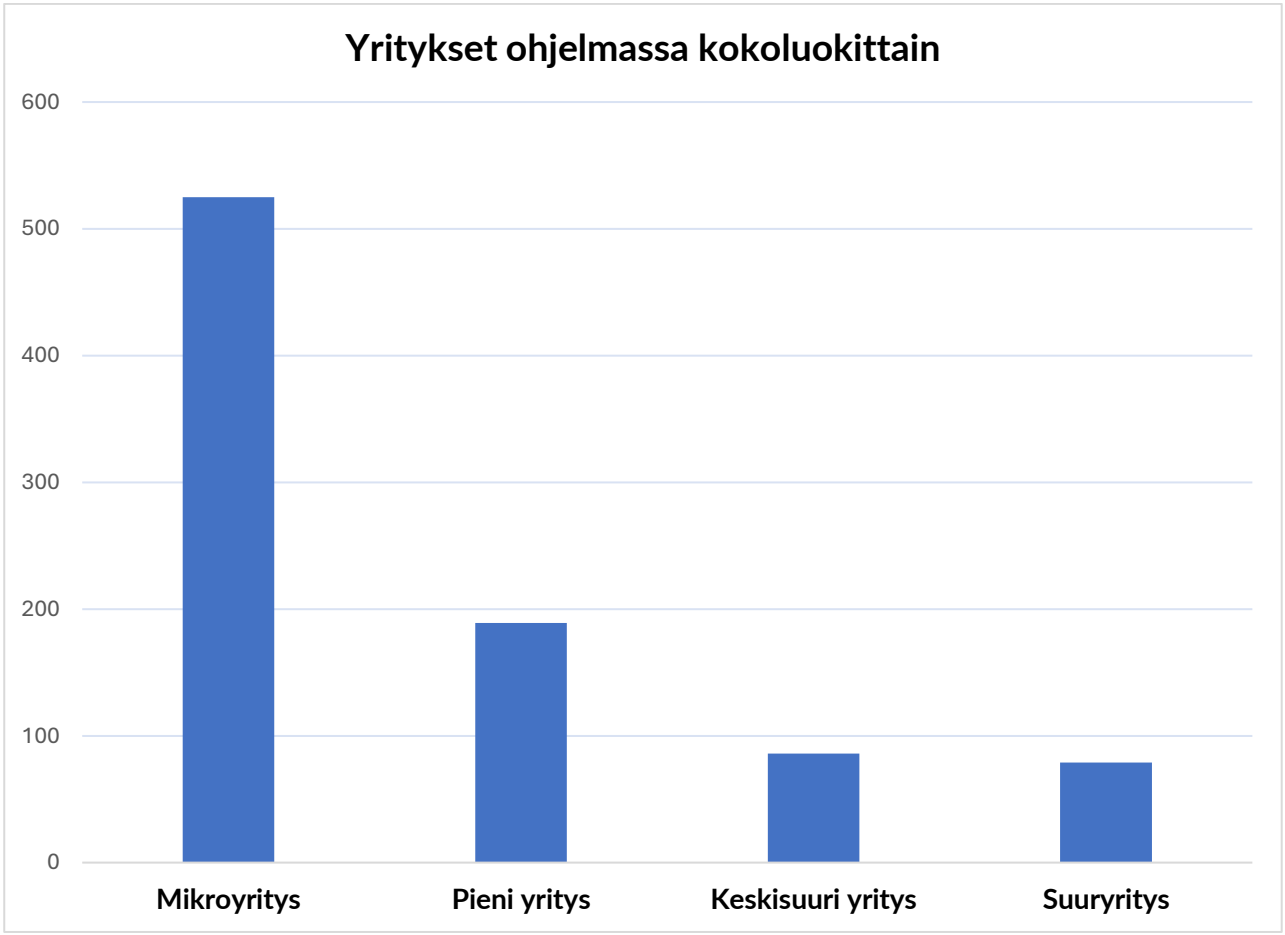

Kuva 1. Sidosryhmäyhteistyön malli HEVi-ohjelmassa.

LIITE 3: Lisätietoa yritysten osallistumisesta hanketoimintaan

Minkä kokoiset yritykset pääkaupunkiseudun innovaatiohankkeissa ovat mukana?

Pääkaupunkiseudulla on runsaasti eri kokoisia yrityksiä ja potentiaalista osallistujajoukkoa eri aloilta. Kuten rahoituksen tavoitteisiin kuuluu, on ohjelmassa mukana lähinnä pk-yrityksiä (mikroyritykset 525 kpl, pienyritykset 189 kpl, keskisuuret yritykset 86 kpl). Suuret yritykset (97 kpl) ovat mukana vain tietyissä ekosysteemikehityksen toimenpiteissä, joissa esimerkiksi ratkaistaan suurempia systeemisiä haasteita. Erityisen paljon osallistujina on mikroyrityksiä (525 kpl), mikä on luontevaa, kun huomioi hankkeiden keskittyvän suurimmaksi osaksi innovatiivisen liiketoimintapolun hyvin varhaisiin vaiheisiin. Kaikkinensa toimintaan on kirjattu 929 uniikkia yritystä.

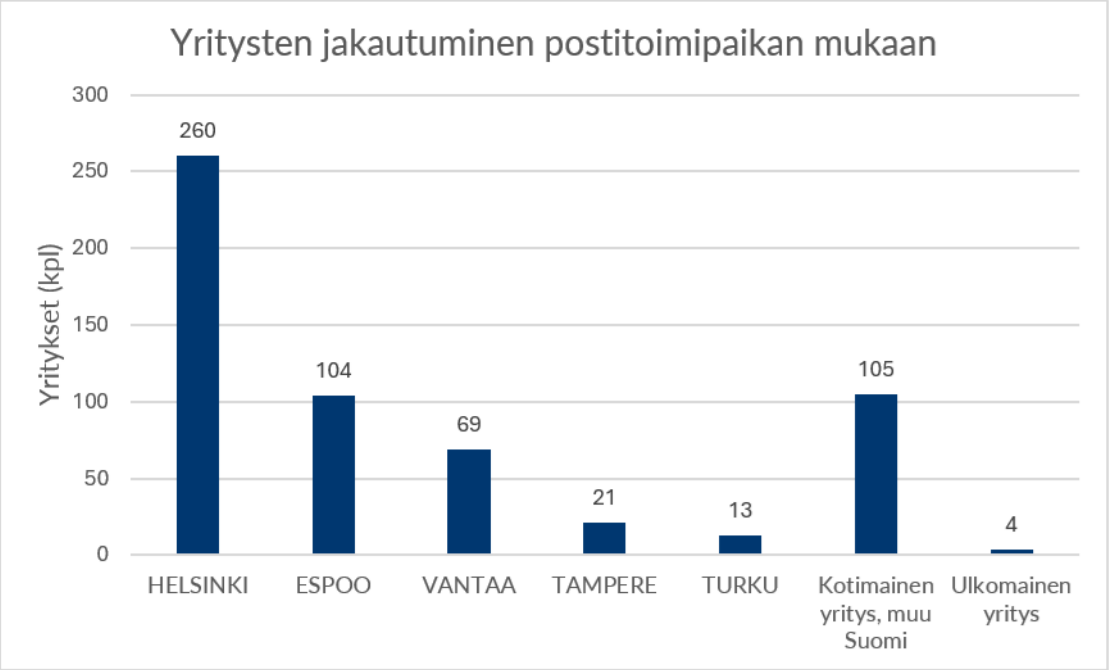

Kuva 1: Ohjelmassa mukana olleet yritykset (kpl) kokoluokittain.

Pääkaupunkiseudun yhteistyössä on yrityksiä myös muualta Suomesta

Osallistujia HEVin toimenpiteissä on myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelta, mikä viittaa hankkeiden erikoistuneen tarjonnan kiinnostavuuteen kansallisella tasolla. Lisäksi nämä yritykset tuovat uusia näkökulmia, verkostoja ja osaamista pääkaupunkiseudun ekosysteemeihin.

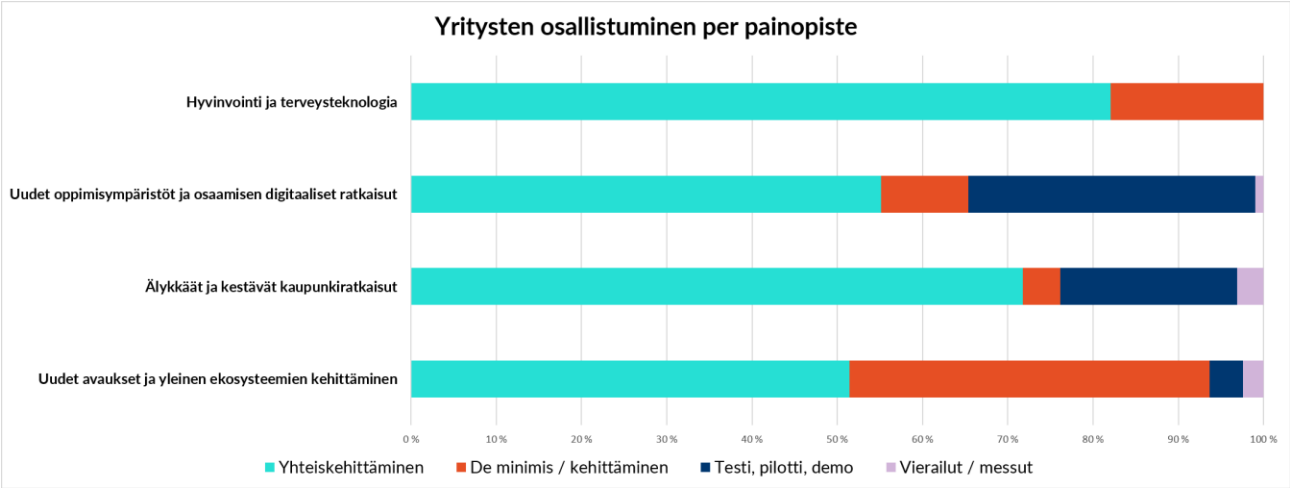
Kaikkiaan yrityksiä on tavoitettu runsaasti, mutta toisinaan hankkeilla on haasteita saavuttaa juuri tiettyyn aikaan sopivia osallistujia hankkeen suunniteltuihin toimenpiteisiin. Uniikeissa kehityshankkeissa tarjonta yritysten suuntaan on vääjäämättä vaihtelevaa ja vaatii paljon viestintää sekä yhteistyötä saavuttaa sopiva kohdejoukko täsmällisille ja toimivilla viesteillä.

Kuva 2. Yritysten kotipaikkojen perusteella toimintaan osallistutaan runsaasti pk-seutua (Helsinki, Espoo, Vantaa) laajemmalta alueelta. Joka neljännen osallistuneen yrityksen kotipaikka on pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

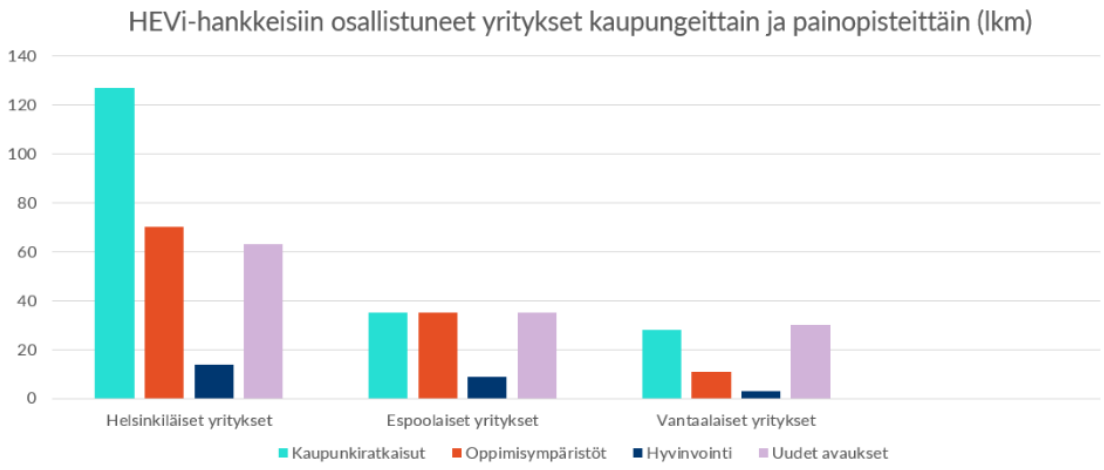
Yritysten osallistuminen painopisteittäin ja kaupungeittain

Katsaus yritysten osallistumiseen ohjelman eri painopisteissä kertoo, että oppimisympäristöissä testaus ja pilotointi on suhteellisesti ollut suurempi osuus osallistumisista kuin muissa painopisteissä. Luontevasti taas painopisteessä Uudet avaukset ja yleinen ekosysteemien kehittäminen, missä on paljon yrityspalvelujen kehittämiseen liittyvää hanketoimintaa, on muita painopisteitä enemmän toteutettu de minimis -toimia.

Kuva 3. Yritysten osallistumisen luonne HEVi-ohjelman eri painopisteissä.

Jokaisessa painopisteessä on eniten helsinkiläisiä yrityksiä osallistujina. Jokaisella pks-kaupungilla on omanlainen profiili yritysten jakaumassa eri painopisteisiin. Helsinkiläiset yritykset tyypillisimmin osallistuvat Älykkäät ja kestävät kaupunkiratkaisut -teeman hankkeisiin, kun taas Vantaan yrityksillä suurin painopiste on Uusissa avauksissa ja yleisessä ekosysteemien kehittämisessä. Espoolaiset yritykset osallistuvat kumpaankin näistä painopisteistä yhtä paljon. Tämä selittyy yritysten toimialakohtaisella klusteroitumisella pääkaupunkiseudulla.

Kuva 4. HEVi-ohjelmaan osallistuneet yritykset kotipaikan ja toiminnan painopisteen mukaisesti luokiteltuna.

LIITE 4: Indikaattoritulosten tarkastelu organisaatiokohtaisesti

Ohjelmatason koonnin (kuva 1) lisäksi kuuden suurimman HEVi-hankkeiden toteuttajan osalta on tehty organisaatiokohtainen tarkastelu (taulukko 1) vuosien 2023–2025 raportoiduista tuloksista.

Kuva 1. Vuosien 2023–2025 hanketoiminnan aikana ohjelmassa raportoidut indikaattoritulokset.

ORGANISAATIO JA PORTFOLIO-OTOS	INDIKAATTORIT
Helsingin kaupunki Seurantaotos: 13 osahanketta 6,3 MEUR Lähde: EURA-raportit	**Yritykset ja kasvu** 150 uutta työpaikkaa 39 uutta yritystä 40 yritykselle uutta liiketoimintaa 30 yritykselle hautomopalveluita 110 de minimis -tukea **Innovaatiot** 76 pk-yrityksessä tuotekehitystä 85 yhdessä kehitettyä ratkaisua **Ekosysteemit ja verkostot** 129 yritystä osallistunut yhteiskehittämiseen 25 yhteistyöalustaa

Espoon kaupunki Seurantaotos: 10 osahanketta 3,9 MEUR Lähde: EURA-raportit	**Yritykset ja kasvu** 80 uutta työpaikkaa 30 uutta yritystä 30 yritykselle uutta liiketoimintaa 42 yritykselle hautomopalveluita 27 de minimis -tukea **Innovaatiot** 30 pk-yrityksessä tuotekehitystä 52 yhdessä kehitettyä ratkaisua **Ekosysteemit ja verkostot** 119 yritystä osallistunut yhteiskehittämiseen 27 yhteistyöalustaa
Vantaan kaupunki Seurantaotos: 12 osahanketta 3,8 MEUR Lähde: EURA-raportit	**Yritykset ja kasvu** 62 uutta työpaikkaa 15 uutta yritystä 13 yritykselle uutta liiketoimintaa 45 yritykselle hautomopalveluita 25 de minimis -tukea **Innovaatiot** 49 pk-yrityksessä tuotekehitystä 9 yhdessä kehitettyä ratkaisua **Ekosysteemit ja verkostot** 205 yritystä osallistunut yhteiskehittämiseen 20 yhteistyöalustaa
Aalto yliopisto + ACRE Seurantaotos: 5 osahanketta 1,4 MEUR Lähde: EURA-raportit	**Yritykset ja kasvu** 2 uutta työpaikkaa 3 yritykselle uutta liiketoimintaa 10 de minimis -tukea **Innovaatiot** 9 pk-yrityksessä tuotekehitystä 7 yhdessä kehitettyä ratkaisua **Ekosysteemit ja verkostot** 78 yritystä yhteistyössä tutkimuslaitosten kanssa 90 yritystä osallistunut yhteiskehittämiseen 18 yhteistyöalustaa

Helsingin yliopisto Seurantaotos: 3 osahanketta 1,9 MEUR Lähde: EURA-raportit	**Yritykset ja kasvu** - **Innovaatiot** 1 pk-yrityksessä tuotekehitystä 1 yritystä hyödyntänyt TKI-infrastruktuureja 8 yhdessä kehitettyä ratkaisua **Ekosysteemit ja verkostot** 56 yritystä yhteistyössä tutkimuslaitosten kanssa 56 yritystä osallistunut yhteiskehittämiseen 12 yhteistyöalustaa
Metropolia amk Seurantaotos: 5 osahanketta 1,6 MEUR Lähde: EURA-raportit	**Yritykset ja kasvu** 2 uutta työpaikkaa 2 uutta yritystä 4 yritykselle uutta liiketoimintaa 55 de minimis -tukea **Innovaatiot** 15 pk-yrityksessä tuotekehitystä 3 yritystä hyödyntänyt TKI-infrastruktuureja 3 yhdessä kehitettyä ratkaisua **Ekosysteemit ja verkostot** 73 yritystä yhteistyössä tutkimuslaitosten kanssa 29 yritystä osallistunut yhteiskehittämiseen 10 yhteistyöalustaa

Taulukko 1. Vuosien 2023-2025 hanketoiminnan ajalta raportoidut organisaatiokohtaiset indikaattoritulokset kuuden suurimman hanketoteuttajan osalta.